

سلسله مباحث
امامت و مهدویت

آیت الله العظمی لطف الله صافی گلپایگانی

ب

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

سلسله مباحث امامت و مهدویت (۷)

اصلت مهدویت

حضرت آیت الله العظمی
آقای حاج شیخ لطف الله صافی گلپایگانی

سرشناسه	: صافی گلپایگانی، لطف الله، ۱۲۹۷.
عنوان و نام پدیدآور	: اصالت مهدویت / لطف الله صافی گلپایگانی.
مشخصات نشر	: قم: مسجد مقدس جمکران، ۱۳۸۹.
مشخصات ظاهری	: ۹۶ ص
فروست	: سلسله مباحث امامت و مهدویت ۷.
شابک	: ۹۷۸-۹۶۴-۹۷۳-۳۰۱-۲
وضعیت قهرستنويسي	: فيپا
موضوع	: محمد بن حسن (عج)، امام دوازدهم، ۲۵۵ق.
موضوع	: مهدویت
شناسه افزوده	: مسجد جمکران (قم)
رده‌بندی کنگره	: BP ۲۲۴ عalf ۲ اص/ ۱۳۸۹
رده‌بندی دیویس	: ۲۹۷/۴۶۲
شماره کتابشناسی ملی	: ۲۱۹۴۷۳۲

سلسله مباحث امامت و مهدویت

نشریه علمی اسلام

- ◀ نام کتاب: اصالت مهدویت
- ◀ مؤلف: آیت الله العظمی لطف الله صافی گلپایگانی
- ◀ صفحه‌آرا: امیر سعید سعیدی
- ◀ ناشر: انتشارات مسجد مقدس جمکران
- ◀ چاپخانه و شمارگان: سرور / ۵۰۰۰ جلد
- ◀ تاریخ چاپ: دوم / پاییز ۱۳۹۰
- ◀ قیمت: ۱۰۰۰ تومان
- ◀ شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۹۷۳-۳۰۱-۲
- ◀ مرکز پخش: انتشارات مسجد مقدس جمکران
- ◀ تلفن و نمبر: ۰۲۵۱-۷۲۵۳۷۰۰، ۷۲۵۳۳۴۰
- ◀ قم - صندوق پستی: ۶۱۷

فهرست مطالب

نور امید.....	۷
اصلت مهدویت	۱۲
۱- اصلت مهدویت از جهت معقول بودن امکان آن	۱۴
۲- اصلت مهدویت از جهت اثکا بر مبانی معقول و منطقی	۱۷
۳- اصلت مهدویت از جهت موافقت با فطرت و سن عالم خلقت	۲۰
۴- اصلت مهدویت از جهت قبول امم و ابتدای آن بر بشارات پیامبران و اسرائیلیات	۲۷
شناسایی اسرائیلیات	۳۴
روشنفکران عوضی و اسرائیلیات	۴۰
۵- اصلت مهدویت از جهت ابتدای آن بر آیات قرآن کریم	۴۱
۶- اصلت مهدویت از جهت ابتدای آن بر احادیث معتبر و متواتر	۵۵
۷- اصلت مهدویت از جهت اتفاق مسلمانان و اجماع شیعه و اهل سنت	۵۸
۸- اصلت مهدویت از جهت معجزات و کرامات	۶۰
معجزات حضرت صاحب الامر علیہ السلام	۶۲
أنواع معجزات حضرت صاحب الامر علیہ السلام	۶۳
۹- اصلت مهدویت از جهت ابتدای آن بر توحید و یکتاپرستی	۷۷
۱۰- اصلت مهدویت از جهت نقش آن در عمل و برقراری عدالت و نقش مهدویت	۸۷
	۹۱

بسم الله الرحمن الرحيم

نحمدك اللهم يا من مننت على عبادك برسلك وأنبيائك
وأكرمتهم بخلفائك وأوليائك، ونصلّي ونسلم على أمين
وحيك وخاتم من بعثته إلى خلقك سيدنا أبي القاسم
محمد وآلـهـ الطـاهـرـينـ. لا سيما الإمام المنتظر والولي
الثاني عشر والعدل المشتهر، مولانا الحجـةـ بنـ الحـسـنـ
المـهـدـيـ أـرـواـحـنـاـ فـدـاهـ. اللـهـمـ صـلـ عـلـيهـ وـامـلـأـ بـهـ الـأـرـضـ
عـدـلـاـ وـقـسـطـاـ، وـاجـعـلـنـاـ مـنـ أـنـصـارـهـ وـمـقـوـيـةـ سـلـطـانـهـ.

قال رسول الله ﷺ:

«لَوْلَمْ يَبْقَ مِنَ الدُّنْيَا إِلَّا يَوْمٌ لَطَوَّلَ اللَّهُ ذَلِكَ الْيَوْمَ حَتَّىٰ
يَأْتِيَ رَجُلٌ مِنْ عِترَتِي أَسْمُهُ أَسْمِي، يَمْلأُ الْأَرْضَ
قِسْطًا وَعَدْلًا كَمَا مُلِئَ ظُلْمًا وَجَوْرًا»^۱

رسول خدا ﷺ فرمود:

«اگر باقی نماند از دنیا مگر یک روز، هر آینه خدا آن روز را طولانی فرماید تا بیاید مردی از عترت من که اسم او اسم من است، پر می‌کند زمین را از قسط و عدل^۲ چنان‌که پرشده باشد از ظلم و جور».

۱. منتخب الأثر وكتابي ديگر.

۲. راجع به مفهوم قسط و عدل به کتاب عقیده نجات‌بخش و رساله مفهوم وابستگی جهان به وجود امام علیه السلام مراجعه شود.

نور امید

نور امید همواره درون جان بشر را روشن داشته و او را در برابر حوادث ناگوار پایدار می‌سازد و از گردندها و فراز و نشیب‌های گوناگون گذرانده، گام به گام در مراحل ترقی و تکامل سیر می‌دهد.

اگر امید نبود، بشر هیچ قدمی را برنمی‌داشت و هیچ رنج و زحمتی را متحمل نمی‌گشت و به حل این همه مشکلات، و باز کردن این همه گرهای و کشف خواص ماده موفق نمی‌شد. هرچه هست از کشاورزی، تولید، صنعت، هنر، علم و مظاهر گوناگون و نتایج روزافزون فعالیت و تلاش بشر، از برکت نور امید است که خواست خدا و سنت الهی این نور را همیشه در باطن وجود انسان روشن داشته و جز عده معدودی همگان شکست‌ها و ناکامی‌هارا با آن قابل جبران می‌دانند و با آن ناراحتی و سستی را از خود دور می‌سازند.

این نور در موقعی که تاریکی‌ها وجود فرد یا جامعه را فرامی‌گیرد و امواج ابتلا آنها را احاطه می‌نماید و موانع موفقیت‌ها؛ مانند کوه‌ها بر سر راه خودنمایی می‌کنند، ناگهان با یک درخشش پرتو افکن شده، او را از شکست روحی نجات می‌بخشد و همت‌ها را بیدار، عزم‌هارا استوار، مشت‌هارا محکم و تصمیم‌هارا قاطع می‌سازد.

عقیده به مهدویت و انتظار ظهور موعد آخر الزمان، علاوه بر آنکه عقیده به یک واقعیت و عقیده به وعده حتمی و تخلّف ناپذیر الهی است، همین نور امید و آینده‌نگری را مؤکد می‌سازد و از برکاتش این است که منتظران را در راه یاری حق و دین خدا وامر به معروف و نهی از منکر و مبارزه با ظلم و زور و تسليم نشدن در برابر باطل قوت می‌بخشد و جبهه اسلام را در مقابل کفر، چنان می‌سازد که نومیدی از فتح و پیروزی در آن مفهومی نداشته باشد. غرب زدگی یا شرق زدگی وقتی چیره می‌شوند که ما از خود و مکتبمان مأیوس شده باشیم و اصالت‌ها و سرمایه‌هایی را که داریم، کارساز ندانیم.

آنان که علیه عقیده مهدویت، تبلیغات سوء و سم پاشی می‌نمایند، می‌خواهند این موضع و سنگر را از مسلمانان بگیرند تا به آسانی مقلد بیگانگان و پذیرای عادات و تلقینات سوء آنان شوند.

تا زمانی که جامعه‌ای اعتماد به نفس خود را از دست ندهد و از خود و مکتبش ناامید نشود، وابستگی فکری به بیگانگان پیدا نخواهد کرد، و اگر هم تحت سلطه سیاسی و نظامی آنها واقع شد، می‌کوشد تا زنجیرهای سلطه بیگانه را پاره کند. اما اگر احساس حقارت کرد، اگر اندیشه و ایمانش شکست خورد، و اگر مكتب و راه دیگران را قوی‌تر و سازنده‌تر از راه و مكتب خود شناخت و آنها را به عنوان الگو انتخاب کرد و ترقی را در تقلید از آنها گمان نمود، خود و ایدئولوژی‌های مکتبی خود را فراموش خواهد کرد.

عقیده انتظار در معنای عامش که فراگیر تمام مسلمین است و در

معنای خاکش که شیعه به آن معتقد است، این حالات و خودباختگی‌ها را نفی می‌کند و مسلمانان را به بازگشت به اسلام و تمسک به وحدت اسلامی وریشه کن کردن نفوذ بیگانه و تنفر از کفر و الحاد دعوت می‌نماید. مسلمان اگرچه به ظاهر خلع سلاح شده و قوای مادی خود را نسبت به دشمن ضعیفتر بیند، هرگز احساس حقارت نمی‌نماید و میدان جهاد و تلاش را ترک نمی‌کند و خود را برتراز کفار می‌داند که:

«وَلِلّٰهِ الْعِزَّةُ وَلِرَسُولِهِ وَلِلْمُؤْمِنِينَ»^۱

«عزت مخصوص خداوند و رسول او و اهل ایمان است». به سرمایه‌های ایمانی و اسلامی خود و به وعده‌های الهی اتکا دارد و مرعوب و مست نمی‌شود، که:

«وَلَا تَهْنُوا وَلَا تَخْرَنُوا وَأَنْتُمُ الْأَعْلَوْنَ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ»^۲

«ستی نکنید و اندوهناک نشوید؛ زیرا شما بلند مرتبه هستید اگر در ایمان ثابت قدم باشید».

آن غرب زدگانی که حاضر نبودند در کارسازی اسلام بیندیشند و تسلط غرب را بر سرزمین‌های اسلامی، امری غیر قابل انکار می‌دانستند و آن چپ‌گرایانی که نیم قرن است با عرضه احزاب و برنامه‌هایی که از مکتب مارکس و لینین تغذیه می‌نمایند، می‌خواستند در زیر پوشش مبارزه با امپریالیزم، راه تسلط نفوذ شوروی را صاف و هموار نمایند.

اکنون که می‌بینند اسلام، چنین انقلابی را که معجزه بزرگ قرن به شمار رفت، به وجود آورد، اگر انصاف داشته و خود را به بیگانه نفروخته باشند، می‌فهمند که اسلام پس از چهارده قرن چه قدرت عظیم و بی‌مانندی است. پس از اینکه بتواند با یاری و پشتیبانی از چپ گرایان و وابستگان خود، شاه خائن را ساقط سازد، مأیوس گردیده و از در تملق و سازش با او وارد شده بود تا بلکه از آنچه آمریکا و دیگر دول غربی از ایران به غارت می‌برند، سهمی هم به آنها بدهد.

این اسلام بود که این رژیم نیرومند را ساقط واستعمار را -به نوعی که در حسابِ حساب‌گرهای ماهر سیاست نمی‌آمد- طرد و رسوا سازد. اعتقاد به مکتب امامت و مهدویت و نیابت عامه فقهاء از حضرت مهدی علیه السلام یگانه الهام‌بخش امت مسلمان ایران بود که این مشت محکم را بر دهان یاوه‌گویان و دشمنان اسلام و مبلغان مکتب‌های الحاد و مارکس پرستان و مزدوران و سرمایه‌داران صهیونیسم آمریکا زد.

الهام از مکتب مهدویت بود که مسلمانان انقلابی ما را آماده شهادت کرد تا ده‌ها هزار شهید و جانباز، خون خود را در راه نجات اسلام نثار کرده و اسلام را به این فتح بزرگ نایل نمودند. بدیهی است این انقلاب به پاسداری افراد مؤمن و متعهد نیازمند است و اکنون که صدای دعوت اسلام از این مرز و بوم بلند شده، مسؤولیت همه بیشتر از پیش است. جهانیان همه رفتار و سازماندهی ما را زیر نظر گرفته و می‌خواهند به واسطه نظام جدیدی که در ایران برقرار شده، اسلام را از نو بشناسند. اگر مانتوانیم این انقلاب را به ثمر برسانیم و ویژگی‌های ممتاز اسلام را

به دنیا نشان بدھیم و نعمتی را که به آن سربلند شده‌ایم قدر نشناشیم، و باز هم وابستگی یا خودکامگی نشان بدھیم، به اسلام خیانت کرده و بسیاری را از آن مأیوس خواهیم نمود.

اگر خدای نخواسته در اثر غفلت انقلابی‌های مسلمان، دیگران بخواهند مارا در عین حالی که از استعمار غرب فاصله می‌گیریم و باید هم فاصله بگیریم، به سوی شرق ببرند و به آنجا وابسته نمایند، یا مکتب‌هایی را که در اصل و بنیان از اقتصاد غیر اسلامی مایه می‌گیرند ترویج کنند، همه خیانت به اسلام است و به نظر من، انحراف از اسلام و برنامه‌های آن، در این موقعیتی که دنیا هم، انقلاب ایران را اسلامی شناخته و منتظر پیاده شدن اسلام در این کشور می‌باشد، از همکاری با ساواک شاه و سیا در دوره گذشته اگر بدتر نباشد، بهتر نیست. مسؤولیت فوق العاده زیاد است، خدا، پیغمبر، ائمه معصومین، ارواح اولیای اسلام، شهدای راه حق، مسلمانان جهان و مردم آزاد دنیا، همه از ما انتظار دارند تا چگونه امتحان بدھیم و چگونه در این مقطع زمانی، به تعهداتی که داریم وفادار بمانیم و پرچم اسلام را به اهتزاز درآوریم.

اکنون هم همه امیدها به افراد مؤمن و مخلص است که غیر از عظمت اسلام و اجرای احکام اسلام هدفی ندارند و شهیدانی را نیز در راه خداداده‌اند و با مقام و منصب و هیچ اعتباری معاوضه نمی‌کنند. آنها که در برابر خدمات و تلاش‌ها، راه پیمایی‌ها، تعطیلی کسب و کار و بازار، به زندان افتادن‌ها، ناراحتی‌ها و بی‌خوابی‌ها، از کسی اجر و مزدی نمی‌خواهند. به آن کشاورزان و کارگران عزیزی که فقط شور

اسلام و عشق به پیاده شدن احکام قرآن، آنها را به اعتصابات و تظاهرات و تحمل صدمات و محرومیت‌ها برانگیخت و بالاخره به آنها بی که از صمیم جان یار و وفادار و پشتیبان اسلام هستند و همه چیز را در چهارچوب احکام اسلام می خواهند و فریب آنان را که می خواهند به نام دلسوزی برای کشاورز و کارگر، راه امت مسلمان را عوض کنند و خود را به مقامات و مناصبی برسانند، نمی خورند. امید ما به آن افراد آگاهی است که می خواهند برای به ثمر رساندن این انقلاب، همگان را جذب و به آن امیدوار سازند، نه آنان که می خواهند با گروه‌بندی‌ها و اختصاص الفاظ مجاهد و مبارز به خود و گروهشان، جامعه و امت اسلام را تجزیه نمایند.

انقلاب اسلامی به این افراد و به اخلاص آنها مدیون است و اکنون هم افرادی با چنین خلوص نیت می توانند با الهام از تعالیم اسلام و پیروی از رهنمودهای روحانیت، این انقلاب را در هویت اسلامی اش حفظ نمایند و نگذارند با نظریه اسلام منهای روحانیت که خطرناک‌ترین نظریه‌های ضد اسلامی است و نتیجه‌ای جز اسلام منهای اسلام ندارد، اسلام را بکوئند و زمینه بازگشت استعمار را فراهم سازند.

اصالت مهدویت

در رابطه با مطالب بالا و نقش سازنده عقیده به مهدویت، در پاسداری از ایدئولوژی‌های اسلام به وجود آوردن انقلاب اسلامی ایران در کتاب حاضر، اصالت‌های مهدویت از ده جهت به شرح زیر بررسی می شود:

- ۱- از جهت معقول بودن امکان آن.
- ۲- از جهت اتکا بر مبانی معقول و منطقی.
- ۳- از جهت موافقت با فطرت و نوامیس عالم خلقت.
- ۴- از جهت مبتنی بودن آن بر بشارت پیامبران و ادیان آسمانی.
- ۵- از جهت ابتنای آن بر آیات قرآن کریم.
- ۶- از جهت ابتنای آن بر احادیث معتبر و متواتر.
- ۷- از جهت اتفاق مسلمانان و اجماع شیعه و اهل سنت.
- ۸- از جهت معجزات و کرامات.
- ۹- از جهت ابتنای آن بر توحید و یکتاپرستی.
- ۱۰- از جهت نقش آن در عمل و برقراری عدالت و به ثمر رساندن انقلاب اسلامی.

مژده ای دل که مسیحانفسی می‌آید
که ز انفاس خوش، بوی کسی می‌آید
از غم و درد مکن ناله و فریاد، که من
زدهام فالی و فریادرسی می‌آید
ز آتش وادی ایمن، نه منم خرم و بس
موسی اینجا به امید قبسی می‌آید
هیچ کس نیست که در کوی تواش کاری نیست
هر کس اینجا به امید هوسی می‌آید
دوست را گر سر پرسیدن بیمار غم است
گوبیا خوش که هنوزش نفسی می‌آید

۱- اصالت مهدویت

از جهت معقول بودن امکان آن

بدهیهی است آنچه در بررسی و شناخت یک فکر، اصل و آغاز کار است، معقول بودن و خردپسند بودن آن است. به این معنا که عقل، امکان آن را بپذیرد و نتواند آن را به طور جزم انکار کند و قبول امکان آن را غیر عقلایی بداند. در تمام مسایل علمی و غیر علمی این قانون جریان دارد که اول باید امکان آن پذیرفته شود و احتمال واقعیت داشتن یا واقعیت یافتن آن در نظر عقل مردود نباشد.

مثلاً اگر بخواهیم وقوع "اجتماع نقیضین" و "اجتماع ضدین" یا "ارتفاع نقیضین" یا "مقدم بودن وجود چیزی را بر خودش" بررسی کنیم، باید نخست امکان این مسایل را بپذیریم والا اگر امکان آن را معقول نشناسیم، سخن از وقوع یا عدم آن به میان آوردن غلط و سفاهت است و بالاخره بر این اساس است که فرضیه‌های علمی مختلف در چگونگی پیدایش جهان، پیدایش زمین، پیدایش حیات، پایان جهان، تحولات کیهانی و صدھا مسئله دیگر قابل بحث و بررسی معقول می‌شود. و پس از اینکه این اصل در هر مسئله‌ای جاری شد

و عقل امکان آن را قبول کرد و احتمال آن را رد ننمود، اثبات آن اگرچه وقوعش از راه وحی و اخبار انبیا محسوس نباشد؛ بلکه خبر اشخاص موثق و افرادی که داعی به دروغ گفتن ندارند، عقلایی و صحیح می‌باشد.

لذا به نقل دیگران، به وجود بسیاری از موجودات کوچک و بزرگ و حوادث جوی و گذشته و آینده اکتفا می‌شود. و به اخبار انبیا از وجود ملائکه و عالم غیب و بهشت و جهنم و امور دیگر اعتماد و اطمینان و یقین حاصل می‌گردد و این روش کاملاً عقلایی و منطقی است و تخلف از آن، خلاف عقل است.

اصلت عقیده به مهدویت از این جهت محتاج به هیچ بیانی نیست؛ زیرا هر عاقلی امکان آن را تصدیق می‌کند و هیچ خردمندی آن را رد نمی‌نماید و اظهار شک و تردید را در آن جایز نمی‌داند. هرچه بیندیشیم و هر اندیشمندی آنچه بیندیشد، نمی‌تواند در اصلت مهدویت از این جهت ایرادی بگیرد یا حرفی بزند. همیشه این اصلت برای مسئله مهدویت و ظهور مصلح آخر الزمان، در بین ملل و امام و مسلمین و حتی آنان که به آن معتقد نیستند، مسلم و ثابت بوده است و حتی در بسیاری از عقاید دینی دیگر، امکان آن اگر به ذهن نزدیکتر نباشد، دورتر نیست و لذا از قرن دوم به بعد که بعضی مجادلات و بحث‌ها در بین مسلمانان رواج گرفت و پیرامون بسیاری از مسائل اسلامی سخن گفته و رد و قبول داشتند، این موضوع اصلاً مورد شببه

و ایرادی قرار نگرفت؛ چون به هیچ وجه شبیه یا آنچه شبیه شبهه باشد، در آن راه ندارد. پس اصالت مهدویت از این جهت صد در صد معتبر و عقلاًی و منطقی است و بیش از این نیاز به توضیح ندارد.

به حسن حلق و وفا، کس به یار مانرسد

تورا در این سخن، انکار کار مانرسد

اگرچه حسن فروشان به جلوه آمده‌اند

کسی به حسن و ملاحظت، به یار مانرسد

هزار نقش برآید ز کلک صنع و یکسی

به دل پذیری نقش نگار مانرسد

۲- اصالت مهدویت

از جهت اتکا بر مبانی معقول و منطقی

پس از اینکه امکان یک موضوع بررسی و پذیرفته گردید، مسأله واقعیت داشتن یا واقعیت یافتن آن مطرح می شود؛ زیرا ممکن است یک موضوع، امکان واقعیت داشتن یا واقعیت یافتن داشته باشد و عقل هم امکان آن را رد نکند؛ اما واقعیت نیافته باشد.

مثلاً ممکن است فلان حادثه بزرگ در دنیا اتفاق افتاده باشد، یا فلان کشتی بزرگ در فلان اقیانوس غرق شده باشد، یا یک انفجار عظیم در خورشید روی داده باشد، اما صورت واقعیت به خود نگرفته باشد؛ زیرا واقعیت یافتن و واقعیت داشتن این حوادث را باید یا مستقیماً بینیم یا بینندگان و دانشمندان به ما خبر بدند.

حال پس از بحثی که گذشت، واقعیت داشتن وجود حضرت مهدی -سلام الله عليه - و غیبت آن حضرت و واقعیت یافتن ظهور آن حضرت و تشکیل حکومت جهانی اسلام و سعادت عمومی و برقرار شدن نظام عدل و سایر اموری که پیامد ظهور و آثار آن است، بررسی می شود. مطالعه صدھا کتاب و بلکه بیشتر و رساله هایی که از یازده قرن پیش

تاکنون در موضوع مهدویت نوشته شده و همچنین بررسی کتاب‌ها و اصولی که از قرن اول هجرت تا حال در رشته‌های مختلف علوم اسلامی تألیف شده، ابتدای این عقیده را بر مبانی صحیح و معقول و مصادر اصیل اسلامی روشن می‌سازد و چنان این مبانی و مأخذ، مصونیت این عقیده را از هرگونه تشکیک، تضمین و استوار کرده است که حتی در مقام پاسخ‌گویی و ردّ دعوای کسانی که به دروغ ادعای مهدویت کردند، کسی نتوانست اصل عقیده مهدویت را ردّ کند؛ بلکه مدعیان دروغ و متمهدیان را به واجد نبودن علایم و شرایط و صفاتی که برای حضرت مهدی ع معلوم شده است، ردّ می‌کردند؛ چون انکار اصل مهدویت را مساوی با انکار مبانی و مأخذ محکم اصول و فروع اسلامی می‌دیدند.

در ضمن مباحث آینده، به تفصیل اتکای این عقیده بر معیارهای باوربخش عقلی و مصادر و وثائق اسلامی معلوم خواهد شد، ان شاء الله تعالى.

آفتاب رخ دلدار عیان خواهد شد
صفحه ارض همه امن و امان خواهد شد
آب در جوی جهان باز روان خواهد شد
نفس باد صبا مشک فشان خواهد شد
عالم پیر دگرباره جوان خواهد شد

می‌رسد روز خوش و دل شود از غم آزاد
می‌کند عدل خدا ریشه جور و بیداد
این خرابی که تو بینی همه گردد آباد
ارغوان جام عقیقی به سمن خواهد داد
چشم نرگس به شقايق نگران خواهد شد^۱

۱. از اشعار تضمینیه غزل حافظ اثر طبع مرحوم آیت الله والد (آقای آخوند ملا محمد جواد صافی گلپایگان).

۳- اصالت مهدویت

از جهت موافقت با فطرت و سنت عالم خلقت

خلاصه و حقیقت مهدویت، منتهی شدن سیر جوامع جهان به سوی جامعه واحد و سعادت عمومی، امنیت و رفاه، تعاون و همکاری، همبستگی همگانی، حکومت حق و عدل جهانی، غلبه حق بر باطل، غلبه جنود "الله" بر جنود "شیطان"، نجات مستضعفان و نابودی مستکبران، و خلافت مؤمنان و شایستگان به رهبری یک رجل و ابرمرد الهی است که موعود انبیا و ادیان، و دوازدهمین اوصیا و خلفای پیغمبر آخر الزمان است.

این محتوا و این هدف و این پایان و عاقبت، مطلوب هر فطرت و خواسته وجدان هر انسان است.

حکومت عدل و نظام الهی، قانون واحد و لغو تبعیضات، برداشته شدن مرزها و آزادی انسانها، برچیده شدن این رژیمها و نظامهای طاغوت پرور، مطلوب بشر است.

کدام انسان است که با این همه مظالم و ستمگری‌ها موافق باشد؟ و کدام انسان است که با صرف این بودجه‌های تسليحاتی سنگین و کمرشکن که برای حفظ رژیمها و مرزهایی است که در اثر تقسیم دنیا

به مناطق سلطه و نفوذ طاغوت‌ها و حزب‌ها و گروه‌های طاغوتی
برقرار شده است، موافق باشد؟ و کدام انسان است که تقسیم ملل دنیا را
به غالب و مغلوب و سلطه‌گر و زیر سلطه، واستضعاف گر و استضعفاف
شده و پیشرفت و عقب مانده، و جداناً قبول داشته باشد؟

چرا دسترنج مردم ضعیف و کارگر و کشاورز باید به مصرف
تحملات و نگهداری کاخ‌هایی مثل کاخ الیزه، کاخ سفید، کاخ بوکینگهام،
کاخ کرملین و هزارها کاخ دیگر برسد؛ در حالی که صدها میلیون بشر از
حداقل زندگی و خوراک و پوشان و مسکن عادی محروم باشند؟

این کشورگشایی‌ها و این توسعه‌طلبی‌ها که نمونه آن
توسعه‌طلبی‌های بی‌حد و حصر آمریکا و شوروی است، تاکی باید
ادامه پیدا کند؟ این انسان‌های محروم که در جمهوری‌های روسیه
مخصوصاً جمهوری‌های آسیایی آن، حق نفس کشیدن ندارند و صدا
و نظرشان در هیچ کجا دنیا منعکس نمی‌شود. در حزب کمونیسم شوروی
هضم شده و از حق اندیشیدن ساده محروم هستند، مگر انسان نیستند؟

این آوارگان فلسطین و این مسلمانان که در فلسطین و غزه
و سواحل رود اردن و جنوب لبنان زندگی می‌کنند، طبق چه قانون
فطرت‌پسند باید مورد این همه جنایات و حشیانه حکومت
دست‌شانده و تحمیلی اسرائیل قرار بگیرند؟ و این پشتیبانی بسی دریغ
آمریکا از این همه ظلم و شرارت و قتل عام کوچک و بزرگ وزن
و مرد، چه توجیهی غیر از ماهیت صهیونیستی حکومت آمریکا دارد؟
این مردم مسلمان و محروم عربستان و حرمنین شریفین با این

ثروت سرشار و خدادادی آنها که می‌تواند پر جمیعت‌ترین و وسیع‌ترین کشورهای دنیا را آباد و مترقی و بی‌نیاز سازد، چرا باید در فقر و عقب‌ماندگی باقی بمانند و شاهزادگان سعودی و رژیم کثیف و هابی، اموال ملی آنها را به یغما برده و در بانک‌های خارجی و در اختیار بیگانگان و استعمار آمریکا بگذارند، و آنچه را هم به صورت ظاهر به مصارف حکومت و نگهداری نظام و هابی سعودی می‌رسانند؛ در حقیقت در شکل معامله اسلحه و غیر آن به آمریکا برگردانند؟ و بدتر از همه اینکه این روش‌های ضد اسلامی، خود را پایه اسلام قلمداد کرده و حکومت خود را که برخلاف مبانی حکومت اسلامی است، شرعی و اسلامی معرفی می‌نمایند؟

چرا کارگر و کشاورز در رژیم سرمایه داری و سوسيالیستی محکوم به استضعف است؟ در آن رژیم، در استضعف راکفلرها و هاریمن‌ها و انسیس‌ها، و در این رژیم، در استضعف سازمان‌های کارگری و کشاورزی و حزب؟

فطرت بشر همه اینها را محکوم می‌کند و نداونهضتی را که بخواهد به این نظام‌ها پایان دهد و پیامبرگونه و علی وار زمام امور را به دست بگیرد، تأیید می‌نماید.

اگر حکومت واحد جهانی خواست بشر نبود، و اگر این رژیم‌ها و موضع‌گیری‌هایشان در برابر یکدیگر بر وجودان مردم تحمیل نشده بود، سازمان ملل و اندیشه حکومت جهانی و ارتش واحد و قانون واحد به بشر عرضه نمی‌شد، تاکی سربازان یک حکومت، برای دفاع از

یک رژیم در برابر حمله رژیم دیگر، خونشان ریخته شود؟ مثلاً هویت نظام اردن و حکومت‌های بزرگ و کوچکی نظیر آن و ارتش و قواشان جز حفظ فرمانروایی شخصی مثل ملک حسین یا دیگران چیست؟ آن خونی که در راه حفظ سلطه ملک حسین یا صدام حسین یا امیر کویت و بحرین و سایر شیوخ ریخته شود، در راه چیزی و کسی که ریخته نمی‌شود، راه اسلام و خدا است.

فطرت بشر، آن جانبازی و آن خونریزی و آن جنگ و دفاعی را تأیید می‌کند که برای اعتدالی کلمه الله و سعادت انسان و پاسداری از حقوق انسان و فی سبیل الله باشد؛ همان‌که دین فطری اسلام و کتاب اسلام آن را چنین تفسیر و معرفی می‌نماید:

﴿الَّذِينَ آمَنُوا يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللهِ وَالَّذِينَ كَفَرُوا يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ الطَّاغُوتِ﴾^۱

«اهل ایمان در راه خدا، و کافران در راه شیطان جهاد می‌کنند». پس در راه طاغوت، در راه استقرار دیکتاتوری پهلوی‌ها و آتاتورک‌ها و هیتلرها و کارترها و استالین‌ها جنگ کردن، جنگ با فطرت انسانیت است و اصولاً نه فقط فطرت بشر با این مظاهر نفرت‌انگیز موافق نیست، طبع جهان نیز مطابقت ندارد و عکس العمل‌های آن یا به اصطلاح آثار وضعی این اعمال و نابرابری‌ها، سلب برکات و خیرات است.

پایان یافتن سلطه بر بشر و برقرار شدن حکومت عدل و نظام الهی و لغو این تبعیضات و برداشتن این مرزها، همه مطلوب بشر است و این سازمان ممل مصنوعی و آلت دست ابرقدرت‌ها هم مجاز آن حقیقت است. اگر عدل نباشد و اگر میل فطری بشر به عدل و امنیت و قانون و سازمان‌های احقيق حقوق نباشد، زورمندان و تجاوزگران و سلطه جویان ناچار نمی‌شند که مقاصد سوء خود را زیر پوشش عدل و صلح و همزیستی مسالمت‌آمیز و حسن هم‌جواری و حفظ امنیت و غیر آن به مردم عرضه کنند و نیازی به اینکه به ظلم و باطل، لباس عدل و حق بپوشانند، نداشتند؛ ولی چون فطرت بشر حق و عدل را می‌خواهد و از باطل و ظلم نفرت دارد، اینان با اسم‌های بسی مسمی مردم را فریب می‌دهند و حاصل آنکه به قول شاعر:

«این دروغ از راست می‌گیرد فروغ».

بنابراین اجماع ممل و امم بر اینکه پایان جهان، سعادت عمومی است و به دنبال این تاریکی‌ها، روشنایی است و مقاومت در برابر حق، سرانجامش شکست و نابودی است، اصل فطری است که باست جهان و حرکت عالم و یا بنیاد جهان که بر حق استوار است، موافق می‌باشد. خدامی فرماید که:

﴿مَا خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا يَئْتَهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ﴾^۱

۱. سوره احقاف، آیه ۳.

«ما آسمان‌ها و زمین و آنچه بین آنها است را جز به حق

نیافریدیم».

باید حق باید و سراسر جهان را بگیرد و باطل از بین برود و معنی:

﴿وَقُلْ جَاءَ الْحَقُّ وَرَأَهَ الْبَاطِلُ إِنَّ الْبَاطِلَ كَانَ زَهُوقًا﴾^۱

«بگو حق آمد و باطل نابود شد، که همانا باطل نابود شدنی

است».

در همه جا و همه رشته‌ها آشکار شود.

در قرآن مجید، در آیات متعدد به این قانون خلل ناپذیر تصریح شده است و آخرین سخنی که در اینجا مذکور می‌شویم، این است که جهان و جوامع بشری در تحولات مختلف، مراحلی را پشت سر می‌گذارد و از تخلیص‌ها و تصفیه‌های گوناگون عبور می‌کند تا به تصفیه نهایی که به وسیله مهدی آل محمد ﷺ انجام می‌شود، برسد. در این تصفیه‌ها و تخلیص‌ها به تدریج آنچه باید ساقط شود، شناخته می‌شود و نظام‌هایی که باید منحل گردد و روش‌هایی که باید ترک شود، همه شناسایی می‌شوند، آنچه مضر است، همه مانند کف‌ها و علف‌های خشک و هرزهای که روی آب‌های سیل آساکه در اثر باریدن باران جاری می‌شود، ظاهر می‌گردند، از میان می‌روند و سودبخش نمی‌شود. جوامع بشری همه برای پذیرفتن یک تصفیه دامنه دار آماده می‌گردد و همین که منادی عدل و مبشر ظهور حضرت مهدی ظلله را

شروع آن تحول بزرگ اعلام می‌کند، جز معاندین و آنان که در این تحول باید تصفیه شوند، همه خود را برای انجام آن آماده می‌سازند و از آن استقبال می‌نمایند.

**﴿ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ وَأَنَّ مَا يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ هُوَ الْبَاطِلُ
وَأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْعَلِيُّ الْكَبِيرُ﴾^۱**

«همانا خداوند حق مطلق است و هرچه جز او را بخوانند باطل است و بزرگی شأن، مخصوص ذات پاک خدا است».

حجت قائم که آفتاب جهان است

شمع یقین، رهنمای پیر و جوان است

مهدی آل نبی همان که ز فیضش

کسوت هستی به جسم عالمیان است

رحمت بی‌متنهای خالق یکتا

آنکه درش چون حرم، حریم امان است

قائم بالحق، ظهور غیب الهی

آنکه غیابش نظام غیب و عیان است

طوطی طبعم چو خورده شکر عشقش

شعر بدیع مثال آب روان است

بر کرم وجود او است راجی و واشق

صفی از آن دم که بر درش چو حسانست^۲

۱. سوره حج، آیه ۶۲.
۲. اشعار از مرحوم آیت الله والد پیغمبر است.

۴- اصالت مهدویت

از جهت قبول ام و ابتنای آن بر بشارات پیامبران و ادیان آسمانی

تمام ادیان آسمانی به پیروان خود، عصر درخشان و سعادت عمومی و آینده مشعشع و صلح جهانی و دوران پر خیر و برکتی را نوید داده‌اند که در آن، نگرانی‌ها و دلهره‌ها و هراس‌ها مرتفع شود و به یمن ظهور شخص بزرگ و مردی خدایی که به تأییدات الهی مؤید است، در روی زمین، منطقه و شهر و دهستان و دهی باقی نماند؛ مگر آنکه در آن بانگ دل نواز توحید بلند شود و روشنایی یکتاپرستی، تاریکی شرک را زایل سازد و علم و عدل و راستی و امانت چهره جهان آرای خود را بنمایانند و همه جارا منور سازند.

این موعد عزیز بر حسب استوارترین و صحیح‌ترین مصادر اسلامی، خلیفهدوازدهم حضرت خاتم الانبیاء محمد مصطفیٰ ﷺ ودوازدهمین رهبر و امام بعد از آن حضرت وهم‌نام و هم‌کنیه آن حضرت است و القاب مشهورش در بین مسلمین، "مهدی"، "قائم"، "منتظر"، "صاحب الامر"، "صاحب الزمان" و "بقیة الله" است.

و در زبان‌های دیگر به "گرزاسیه"، "وشینو"، "آرتور"، "مهمید" و نام‌ها و القاب دیگر خوانده شده است.^۱

در کتاب "زند" و کتاب "جاماسب" و کتاب "شاگمونی" و کتاب "جوک" و کتاب "دید" و کتاب "باسک" و کتاب "پاتیکل" و کتاب "دادنگ" و کتاب "صفنیای نبی" و کتاب "اشعیا" و کتاب "وحی کودک" و کتاب "حکی نبی" و کتاب "مکاشفات یوحنا لاهوتی" و کتاب "دانیال" و "انجیل متی" و "انجیل لوقا" و "انجیل مرقس"^۲ و کتاب‌ها و الواح دیگر، این بشارت‌ها به عبارات و مضامینی که همه اصالت عقیده مهدویت را تأیید و آن را یک اصل عام مورد قبول همه ملل و امم و انبیا و ادیان معرفی می‌نمایند، آمده است و به بعض صفات و علایمی که در احادیث و بشارات اسلامی برای این ظهور و صاحب آن؛ حضرت مهدی حجه بن الحسن العسكري علیه السلام بیان شده، اشاره یا صراحت دارند. چون شرح این بشارات، سخن را بسیار طولانی می‌سازد، فقط در اینجا به عنوان تفسیری از آیه ۱۰۵ سوره انبیا به نمونه‌ای از این بشارت‌ها اشاره می‌نماییم.

آیه شریفه این است:

۱. به کتاب نجم الثاقب و سایر کتاب‌هایی که القاب و نام‌های حضرت مهدی علیه السلام را بر شمرده‌اند مراجعه شود.

در نجم الثاقب بیش از یک صد و هشتاد اسم برای آن حضرت ذکر کرده است.

۲. برای معرفی این کتاب‌ها و بشارات آنها و کتاب‌های دیگر در این موضوع، مراجعه شود به کتاب‌های «انیس الاعلام و بشارات عهدین» و «من ذا» و «لسان الصدق».

اصلت مهدویت از جهت قبول ام و... وادیان آسمانی ■ ۲۹

﴿وَلَقَدْ كَتَبْنَا فِي الزَّبُورِ مِنْ بَعْدِ الذِّكْرِ أَنَّ الْأَرْضَ يَرِثُهَا
عِبَادِيَ الصَّالِحُونَ﴾^۱

که مفاد ظاهر آن این است که:

«وَهُرَ آيَنَهُ مَا دَرَ زَبُورٍ بَعْدَ اذْكُرْ نُوشْتِيمُ که الْبَتَه بَنْدَگَانُ صَالِحٍ
مِنْ وَارِثِ زَمِينَ مِنْ گَرِدَنَد».

این آیه از بشارت حتمی الهی خبر می دهد که شایستگان و صالحان،
وارث زمین و صاحب آن می شوند. چون در آیات قبل از این آیه، از
زمین خاصی سخنی به میان نیامده است؛ لذا الف و لام "الارض" ، الف
و لام عهد نخواهد بود، و ظاهر این است که مراد تمام زمین است.

بنابراین آیه خبر از روزگاری می دهد که زمین و اداره آن در همه
قاره ها و همه مناطق و معادن آن، در اختیار بندگان شایسته خدا درآید،
چنان که در آیات دیگر نیز همین وعده را فرموده است. مانند آیه:

﴿وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
لَيَسْتَخْلِفَنَّهُمْ فِي الْأَرْضِ...﴾^۲

«وَخَدَا به کسانی از شما که ایمان آورده و عمل صالح انجام
دهند وعده داده که در زمین خلافت دهد...».

و نیز آیه:

﴿وَنُرِيدُ أَنْ تَمَنَّ عَلَى الَّذِينَ اسْتُضْعِفُوا فِي الْأَرْضِ وَنَجْعَلَهُمْ

أَئِمَّةٌ وَنَجْعَلُهُمُ الْوَارِثِينَ،^۱

«واراده کرده‌ایم بر کسانی که در زمین ضعیف و ذلیل نگه داشته شده‌اند مئّت گذارده و آنان را پیشوایان و وارثان زمین گردانیم».

مراد از "زبور" که این بشارت در آن نوشته شده است، کتاب آسمانی است که بر جناب داود پیغمبر -علی نبینا و آلہ و علیہ السلام -نازل شده است و مراد از «ذکر» چنان‌که مفسرین فرموده‌اند، تورات است. و ممکن است به اعتبار اینکه الف و لام «الذکر» برای جنس باشد، نه برای عهد، مراد از آن مطلق کتاب‌های آسمانی باشد که پیش از زبور نازل شده‌اند.

به هر حال بر حسب این آیه، در تورات و زبور، این وعده ذکر شده است. اکنون باید دید این وعده و بشارت در تورات و زبور به چه صورتی آمده است؟!

باید به این نکته توجه داشت که: در تورات و به طور کلی کتب عهد عتیق و جدید، از آنچه بعضی حفظ داشتند، مورد و تجدید استنساخ آن گردید و مخصوصاً در آنچه باقی مانده هم در قسمت‌هایی که مربوط به بشارت از پیغمبر اسلام صلوات الله علیه و آله و سلم است، تحریفات و تأویلات و تفسیرهای غیر موجه بسیار کرده و در ترجمه‌ها غرض‌ورزی زیادی نموده‌اند. و انجیل اصل نیز این انجیل موجود نبوده و انجیل نیز منحصر در این

۱. سوره قصص، آیه ۵

چهار انجیل نبوده؛ بلکه بیش از اینها بوده است که از جمله انجیل "برنابا" است که در آن بشارات‌های متعدد به ظهور حضرت خاتم الانبیا ﷺ موجود است و از حیث استواری مضامین و مطالب، طرف قیاس با این اناجیل معروف (انجیل مرقس، متی، لوقا و یوحنا) نیست. با این حال، تورات و انجیل فعلی هم که در دست یهود و نصاری است، حاوی بشارات متعدد به ظهور اسلام و حضرت رسول خاتم و ائمه طاهرین علیهم السلام است که علمای بزرگ تورات و انجیل شناس، این موارد را در کتاب‌هایی که به زبان فارسی و عربی و غیره نوشته‌اند، استخراج کرده و در تأییفات خود نوشته‌اند.

و علاوه بر آن، بعضی از بزرگان اهل کتاب؛ مثل "فخر الاسلام" مؤلف کتاب نفیس "انیس الاعلام" و مؤلفات ارزنده دیگر، پس از قبول اسلام پیرامون این موضوع، حق مطلب را در تحقیق و بررسی و اظهار و افشاء حق ادا کرده‌اند.

ما در اینجا فقط در رابطه با تفسیر این آیه به بشارتی از تورات و بشارتی از زبور اشاره می‌کنیم.

اما تورات: در پاراش لخلخا (فصل ۱۷ از آیه ۲۰ از سفر تکوین) از قول خداوند جلیل به ابراهیم خلیل ﷺ این‌گونه آمده است:

«ول يشما على شمعتيخا هينه بيرختى اوتوو هربتى اوتسا
بِمَادْمَادْشَنْمَا سَارْنَسِيمْ يُولْدَ وَانْ تَيْوَ لَغْوَى كَادْل». ^۱

۱. انیس الاعلام، ج ۷، ص ۲۸۳ و ۲۸۴ و ۲۸۵.

مؤلف "انس الاعلام" علاوه بر این متن، متن این کلمات را از سریانی عتیق و از سریانی جدید و ترجمه عربی آن را از ترجمه طبع بیروت (س ۱۸۷۰) و ترجمه فارسی آن را از ترجمه طبع لندن (س ۱۸۹۵) آورده است و سخن را ادامه می‌دهد، تا اینجا که می‌گوید: چون معنی الفاظ را دانستی اکنون گوییم که خداوند جلیل پس از اینکه هفده بشارت به حضرت خلیل ﷺ داد، چنان‌که در "پاراش" مذکور مسطور گشتند، حضرت ابراهیم بعد از استماع بشارت مذکور، ساجداً لله به خاک درافتاد و تمّاکرد کاش اسماعیل زنده می‌ماند؛ زیرا زندگانی او نزد من بهتر از هفده بشارت است.

پس خداوند عالم فرمود: دعای تو را در حق اسماعیل به اجابت رسانیدم، او را برکت داده و کثیر الاولاد قرار خواهیم داد و قبیله بزرگ که عبارت باشد از قبیله عرب، از صلب او خواهد بود و او را بزرگ خواهم گردانید، به سبب اینکه محمد ﷺ و دوازده امام از او صیای ایشان را از صلب او پدید خواهیم آورد....

اما زبور داود - علی نبینا و آله و علیه السلام - در ترجمه فارسی زبور از مزمیر داود که چهل آیه است، چنین آمده است:

۹- زیرا که شریران منقطع می‌شوند؛ اما متوكلان به خداوند وارث زمین خواهند شد.

۱۰- و حال اندک است که شریر نیست می‌شود که هر چند مکانش را استفسار نمایی ناپیدا خواهد بود.

- ۱۱- اما متواضعان وارث زمین شده، از کثرت سلامتی متلذذ خواهند شد.
- ۱۲- شریر به خلاف صادق افکار مذمومه می‌نماید و دندان‌های خویش را برا او می‌فشارد.
- ۱۳- خداوند به او متبسم است؛ چون که می‌بیند که روز او می‌آید.
- ۱۴- شریران شمشیر را کشیدند و کمان را چله کردند، تا آنکه مظلوم و مسکین را بیندازند و راست روان را بکشند.
- ۱۵- شمشیر ایشان بر دلشان فرو خواهد رفت و کمان‌های ایشان شکسته خواهد شد.
- ۱۶- کمی صدقیق از فراوانی شریران بسیار بهتر است.
- ۱۷- چون که بازو‌های شریران شکسته می‌شود و خداوند صدقان را تکیه گاه است.
- ۱۸- خداوند روزهای صالحان را می‌داند و میراث ایشان ابدی خواهد شد.
- ۱۹- زیرا متبزر کان خداوند وارث زمین خواهند شد؛ اما ملعونان وی منقطع خواهند شد.
- ۲۰- زیرا خداوند عدالت را دوست می‌دارد و مقدسان خود را وا نمی‌گذارد، ابداً محفوظ می‌شوند در حالتی که ذریه شریران منقطع است.
- ۲۱- صدقان وارث زمین شده، ابداً در آن ساکن خواهند بود.

۳۰- دهان صدیق به حکمت متکلم وزبانش به حکم گویا است.

۳۱- شریعت خدا در قلبش بوده، اقدامش نخواهد لغزید.^۱

چنان‌که ملاحظه می‌فرمایید این بشارات کاملاً با آیه کریمه: «وَلَقَدْ كَتَبْنَا فِي الزَّبُورِ...» منطبق است، چنان‌که ظاهر این است که مراد از «صدیق» که در بشارت آیه ۳۱ مذکور شده و در آن آیه و آیه ۳۲ صفت آن بیان شده است، حضرت مهدی ﷺ می‌باشد.

علاوه بر این، در مزمور (۲۱) نیز بشاراتی هست که در انیس الاعلام (ج ۷، ص ۳۸۶ و ۳۸۷) متن اصل آن را با ترجمه فارسی آن طبق ترجمه فارسی طبع لندن (۱۸۹۵) آورده است.

اسرائیلیات

برای اینکه دعوت اسلام از وابستگی و التقاد و تحریف و تغییر مصون بماند، پیغمبر اکرم ﷺ امت را بـر تمیـک به قرآن و عترت وصیت فرمود، امامان و رهبرانی از اهل بیت‌ش که مؤید من عند الله و شناسنده مکتب او و روح دعوت و تفسیر قرآن و وصی او می‌باشدند، هدایت رسول خدا ﷺ را در تمام شؤون امتداد دادند و مرور زمان و علومی که از آنها ظاهر شده و ناتوانی دیگران از حل مشکلات و معضلات علمی نشان داد که این ارجاع و الزام امت در رجوع به آنها، بر اساس واقعیت و صلاحیت و شایستگی آنها بود.

۱. رجوع شود به ترجمه فارسی کتب عهد عتیق دلیم گلن، جلد ۳، ص ۸۵ و ۸۶ طبع ادن برگ سال ۱۸۴۵ میلادی مطابق ۱۲۶۱ هجری.

اگر امت را از خطی که برای آنها معین شده بود، بیرون نمی‌کردند و مسیر رهبری را تغییر نمی‌دادند، به طور مسلم هیچ‌گونه گمراهی و ضلالت و اختلافی برای دین پیشامد نمی‌کرد، مخصوصاً دینی مثل اسلام که خاتم ادیان است و قرن‌ها و شاید هزارها سال و بالاخره تا این زمین و عالم تکلیف باقی است، باید باقی بماند، باید حجتی باشد تا مردم در اموری که در آن اختلاف می‌نمایند یا جاهمی هستند و راهنمایی می‌خواهند و به راهنماییاز دارند، به او رجوع نمایند. مثلاً وقتی در مفاد یک آیه از آیات قرآن مجید، یک میلیون و دویست و شصت هزار احتمال عقلایی باشد، باید در بین امت یک نفر باشد احتمالی را که با واقع مطابق است و مراد از آیه شریفه است، از میان این همه احتمال معین کند. باید یک نفر باشد تا مثلاً حدی را که باید بر سارق جاری شود، معین کند از کجای دست او و چه مقدارش باید قطع شود. و همچنین در موارد دیگر، باید کسی باشد که تفسیرش از کتاب خدا و سنت پیغمبر، حجت و معتبر باشد و بر هر قول و رأی مقدم شود؛ لذا از ابان بن تغلب نقل شده است که فرمود: شیعه آن کسی است که اگر تمام مردم به راهی رفته و در مسأله قولی داشته باشند و علی طیله به راه دیگر رفته و قول دیگری داشته باشد، راه علی طیله و قول او را حق و صحیح می‌داند.^۱

۱. رجال نجاشی، ص ۹، (شرح حال ابان).

متأسفانه پس از رحلت پیغمبر اکرم ﷺ مسیر جریان امور امت را تغییر دادند. سیاستمدارانی که بر امور مسلمین تسلط یافتند و زمام امور را به دست گرفتند، از یک سو خود فاقد صلاحیت علمی بودند و از اینکه بتوانند پاسخ‌گوی مراجعات مردم در مسائل اسلامی باشند عاجز بودند و حتی در اداره امور سیاسی و سازمان بخشی و حل و فصل امور، نمی‌توانستند اعمال خود را با موازین شرعی توجیه نمایند و از سوی دیگر، باز بودن در خانه اهل بیت ﷺ و شناخته شدن آنها به عنوان یگانه مرجع علمی و هدایتی و پاسخ‌گو به مسائل اسلامی و تفسیر قرآن و بیان احکام، خلاف سیاست آنها و معارض با حکومتشان بود، از این جهت تصمیم گرفتند به عنوان اینکه قرآن مجید تنها مرجع است، از نقل احادیث و سنت پیغمبر ﷺ جلوگیری کرده و عملاً قول و عمل آن حضرت و تأسی به رسول خدا ﷺ را از اعتبار ساقط کنند.^۱ با این کار از نقل احادیث فضایل اهل بیت ﷺ که در نتیجه متهمی به تزلزل سیاسی و سقوط حکومت آنها می‌شد، جلوگیری می‌کردند. با این وضع در بن‌بست عجیبی افتاده بودند؛ زیرا از یک سو علم و دانش باب علم پیغمبر، علی ﷺ را نمی‌توانستند انکار کنند و در بسیاری از موارد به آن اعتراف می‌نمودند و از سوی دیگر، شناخت علی ﷺ را از اسلام

۱. لذا بازگشت به حدیث و جمع آوری احادیث بعد از یک فترت و فاصله طولانی در بین اهل سنت شروع شد، چون دیدند اسلام منها ای اعتبار احادیث از هر جهت ناقص بوده و اسلام نیست، که تفصیل آن را در نوشته‌های دیگر نوشته و توضیح داده‌ام.

و اصالت تعریفات و توجیهات و ارشادات او را چنان‌که پیغمبر ﷺ حجت قرار داده و همگان را به پیروی از او مکلف کرده بود، مخفی می‌کردند و تلاششان بر این بود که به تدریج مکتب اهل بیت ﷺ و شناخت اصیلی که آنان از اسلام داشتند، منزوی شود و نظام اسلام مخصوصاً در سیاست و اموال عمومی و بیت المال دگرگون گردد.

آنان تلاش می‌کردند سایر صحابه یا حداقل چند تن از مشاهیر آنها را هم طراز علی ﷺ قرار دهند؛ لذا وقتی هم که نقل حدیث آزاد شد و در مقام جمع‌آوری حدیث برآمدند، از احادیثی که علی ﷺ روایت کرده جز تعداد کمی روایت نکردند، با آن سوابق طولانی و اختصاصی که علی ﷺ با پیغمبر ﷺ داشت که از طفولیتش در آغوش پیغمبر ﷺ پرورش یافت و از نخستین مرتبه‌ای که وحی بر پیغمبر نازل شد با پیغمبر بود، او همان شخصیتی است که رسول الله ﷺ به او فرمود:

«إِنَّكَ تَسْمَعُ مَا أَسْمَعَ وَتَرَى مَا أَرَى إِلَّا أَنَّكَ لَنْتَ بِنَبِيٍّ
وَلِكِنَّكَ لَوَزِيرٌ»^۱

«شما می‌شنوی آنچه که من می‌شنوم، و می‌بینی آنچه که من

می‌بینم، جز اینکه شما پیغمبر نیستی، لیکن وزیر هستی».

از آن همه سوابق علمی و ارتباط کامل معنوی و روحی او با رسول خدا ﷺ که محتواش می‌توانست تمام نیازمندی‌های این امت را تاروز

قیامت مرتفع سازد، اکثریت امت مسلمان؛ بلکه دنیای بشریت را محروم ساختند؛ اما از مثل عایشه که سیاست حکومت‌ها او را به واسطه موضع معارضی که با اهل بیت علیهم السلام و شخص شخیص خلیفه منصوص علی علیهم السلام داشت، با اینکه بر سایر زوجات پیغمبر علیهم السلام برتری نداشت و بلکه با بعضی از آنها مانند ام سلمه در حکمت و فهم و درک مسایل اسلامی و مانند زینب در التزام به اطاعت از دستورات پیغمبر قابل قیاس نبود و از مثل ابوهریره با آن سوابق سوء که کتاب ابوهریره و کتاب شیخ المضیره در معرفی او کافی است، با اینکه یک فرد عادی بیش نبود و مصاحب عادی او با پیغمبر علیهم السلام بیشتر از بیست و یک ماه نمی‌شود، احادیث بسیار روایت کرده‌اند که مورد بحث و سوء ظن محققان اهل سنت واقع شده است.^۱

بدیهی است محققان و کسانی از اهل سنت و شیعه که این مسایل را بررسی کرده و می‌نمایند، می‌فهمند سیاست در ساختن مکتب‌های معارض با مكتب حق اهل بیت علیهم السلام که پاسدار اصالت‌ها و ارزش‌های اسلام بوده و هست، چه نقش بزرگ و خطرناکی را ایفا کرده است که ما در اینجا نمی‌خواهیم پیرامون این موضوع سخن را دنبال کنیم.

شرح این هجران و این خون جگر

این زمان بگذار تا وقت دگر

۱. رجوع شود به کتاب «امن الامه» تأثیف نگارنده و کتاب «ابوهریره» و کتاب «شیخ المضیره» و کتاب «اضواء على السنة المحمدية».

یکی از راههایی که برای پاسخگویی به پرسش‌های دینی مردم پیرامون مسایلی که در قرآن مجید مطرح است؛ مثل مبدأ خلقت، چگونگی آفرینش، تاریخ انبیا، تفسیر آیات مشابه و مسائل دیگری که انتخاب کردند، مراجعه به افرادی از یهود و نصاری بود که وارد اسلام شده بودند. با اینکه حضرت رسول اکرم ﷺ فرموده‌اند:

«لَوْ كَانَ مُوسَى حَيًّا لَمَا وَسَعَهُ إِلَّا اتَّبَاعِي»؛

«اگر موسی زنده بود، جز پیروی از من راهی نداشت».

و آنان را در موارد متعددی از مراجعه به احبار یهود که اطلاعات مورد اعتمادی در اختیار نداشتند، نهی فرموده بود و با اینکه نقل احادیثی را که مسلمانان شخصاً از پیغمبر شنیده بودند، ممنوع ساخته بودند، به مثل «کعب الاخبار» مراجعه می‌کردند و به نقلیات بسیار مأخذ و بسیار مصدر آنها اعتماد می‌نمودند. از این جهت بازار خرافات و مسمومات و افسانه‌ها که بسیار خلق الساعه هم بود، رواج یافت و در عصر عمر و عثمان و معاویه، کعب الاخبار یهودی یکی از افراد سرشناسی بود که دستگاه به اصطلاح خلافت به او ارج می‌گذارد و همان طور که عرض کردم، سنت پیغمبر ﷺ را که بلاواسطه نقل می‌شد، کنار گذارده و نقلیات "کعب الاخبار" را از قرن‌ها پیش بدون اینکه واسطه یا مصدر صحیحی در اختیار داشته باشد، قبول می‌کردند. کعب الاخبارها و وهب بن منبه‌ها وارد میدان شدند، و شد آنچه نباید بشود.

در این بین، یگانه نوری که در این تاریکی‌ها از پشت هزاران پرده سیاست و استکبار و استعباد می‌درخشد و اصالت معارف اسلام را تضمین می‌کرد و اسرائیلیاتی را که وارد معارف اسلام کرده بودند، کنار می‌نهاد، نوری بود که از مکتب اهل بیت و مدرسه خاندان رسالت و ولایت پرتو افکن بوده و هست. این مکتب که امتداد مکتب اسلام بود، علی‌رغم تمام فشارها و تحمل تمام محرومیت‌ها و مظلومیت‌ها و استقبال از هرگونه خطر، توانست اسلام اصیل را به مردم برساند و از اینکه یهودیت و نصرانیت بتواند معارف اسلام را دگرگون و شناخت حقایق آن را دشوار سازد، جلوگیری نمود. اهل بیت علیه السلام، این منابع یهودی و بیگانه را غیر معتبر اعلام کرده و در شناخت دین هرگونه مأخذی را که به پیغمبر علیه السلام نمی‌پیوندد، باطل شمردند.

اهل انصاف می‌دانند اگر این مکتب و این مدرسه اهل بیت و جهاد و تلاش ائمه علیهم السلام و اصحاب و روایت احادیث و علوم آنها نبود، اسلام به عقاید باطل دیگران؛ مخصوصاً خرافات یهود آلوده شده بود و شریعت به گونه‌ای که کعب الاحبارها و ابوسفیانها و معاویه‌ها و یزیدها و سایر جبابره می‌خواستند، جلوه می‌کرد.

شناسایی اسرائیلیات

بادقت‌ها و موشکافی‌ها و بررسی‌هایی که محدثین بزرگ و شاگردان مکتب اهل بیت علیه السلام در فرهنگ اسلامی به طور کلی و عموم دارند، شناسایی اسرائیلیات و عقایدی که از این رهگذر وارد اندیشه‌ها

و کتاب‌های اسلامی به خصوص تفسیر و تاریخ شده است، برای آنان که اهل فن هستند، کار دشواری نیست. و به طور کلی اسرائیلیات را می‌توان به دو نوع تقسیم کرد:

۱- تواریخ و اندیشه‌هایی که با عقل و صریح یا ظاهر کتاب و سنت مخالف است و معلوم است نسبت دادن آن به انبیای گذشته نیز غلط و تهمت است؛ مانند عقاید "مجسمه" و "مجبره" یا نسبت دادن کفر و معصیت و بلکه کبیره به انبیا.

۲- تواریخ و اندیشه‌هایی که درستی یا نادرستی آنها معلوم نیست و فقط مستند آن نقل امثال "کعب الاخبار" می‌باشد و مدرک اسلامی از قرآن و حدیث ندارد.

بدیهی است این گونه نقلیات بی‌اساس و غیر معتبر یا خلاف عقل و معیارهای اسلامی که بر اثر سوء سیاست زمامداران و یا اغراض بیگانگان و دسایس آنها در فرهنگ اسلام وارد شده، به هیچ وجه مورد اعتنا و اعتماد نیست و اسلام از آن منزه است و بحمدالله کاملاً این نقلیات از احادیث و معارفی که اصلت اسلامی دارند، مشخص است.

روشنفکران عوضی و اسرائیلیات

در بین نویسنده‌گان معاصر اهل سنت، عده‌ای که خود را روشنفکر و متنور می‌شمارند، در برخی از معارف اسلام که با عالم غیب ارتباط دارد، مانند معجزات مادی، مددهای غیبی، اشرط ساعت، علایم قیامت و مسائلی که اصلت قرآنی دارند، تشکیک و تردید نموده؛ بلکه

انکار می‌نمایند و برای اینکه خود را روشنفکر نشان بدهند، سرمایه‌ای غیر از این اظهارات تردیدآمیز ندارند. آنان می‌خواهند هرچه می‌توانند از ارزش غیبی دین بگاهند و مقامات پیامبران و ائمه علیهم السلام را نپذیرند و وحی و نزول ملائکه را در جنگ بدر و حوادث دیگر از این قبیل را به گونه‌ای که مادّی پسند شود و منکران خدا و قدرت و توانایی او هم قبول کنند، مطرح نمایند و انبیا را رجال ژنی و نابغه قلمداد کنند و با این مقوله و سخنان، در مسایل دین تصرفات و مداخلات ناروا می‌نمایند.

بـدیهی است که این روشنفکری نیست؛ بلکه غربزدگی و مادّی‌گرایی است که متأسفانه بسیاری در اثر تلقینات سوء و ضعف عقیده و قلت آشنایی با مبانی محکم اسلامی، به آن مبتلا شده‌اند.

این بیماری به نظر ما برای دعوت اسلام و برای عقاید اسلامی بسیار خطرناک است؛ زیرا در پوشش یک سلسله الفاظ مادّی‌گرایانه، دین را تحریف و مسخر می‌نمایند و مردم را از هسته مرکزی دین که ایمان به عالم غیب است، جدا می‌کنند و در این میان عذر بسیاری از اینها در رد یک سلسله حقایق اسرائیلیات است؛ یعنی هرچه را که عقل آنها از فهمش عاجز شود و هرچه را که وقوعش با مبانی مادّی بدیع و بعید دیدند، منکر شده و آن را اسرائیلیات می‌خوانند.

واقعاً جای تعجب است، دیروز و در صدر اسلام با ترویج اسرائیلیات از نشر حقایق اسلامی جلوگیری می‌کردند، امروز بازماندگان همان‌ها به اسم رد اسرائیلیات حقایق مسلمی را که بر حسب

قرآن و حدیث معتبر ثابت است، انکار می‌نمایند و معیار اسرائیلیات بودن یک موضوع را، دور بودن از فهم مادی‌گرای خود می‌دانند. از جمله، همین مسأله مهدویت و علامیم آن و نزول عیسی در آخر الزمان است که اخیراً مورد حمله این گروه شده و می‌خواهند با تهمت اسرائیلیات بودن، اصالت آن را که از هر جهت مسلم است، انکار نمایند.

بدیهی است مسائلی مثل مسأله مهدویت هرگز با این‌گونه تهمت‌ها خدشیده‌دار نخواهد شد.

به حکم قرآن کریم و وجودان، بشرط به "مصلح" و "منتظر آخر الزمان" در تورات و زبور وجود دارد و مسائل اسلامی دیگر مخصوصاً اموری که پایه و محور دعوت اسلام است، در دعوت انبیای گذشته نیز بوده است و اگر بنا باشد هر چیزی به اسم اینکه مورد قبول اهل کتاب است، رد شود، باید این افراد اصل وجود موسی و عیسی را نیز انکار کنند.

سابقه اصل عقیدتی یا حکم فرعی اسلامی در ادیان گذشته وجود آن در تورات و انجیل فعلی، گواه حقانیت آن است و به اسرائیلیات و آنچه مخالفان مكتب اهل بیت ﷺ - که مكتب اسلام راستین است - در فرهنگ اسلامی وارد کرده‌اند، ارتباط ندارد. این قرآن است که می‌فرماید:

﴿شَرَعَ لَكُمْ مِّنَ الدِّينِ مَا وَصَّنِي بِهِ نُوحًا وَالَّذِي أَوْحَيْنَا

إِلَيْكَ وَمَا وَصَّيْنَا يٰ إِبْرَاهِيمَ وَمُوسَى وَعِيسَى أَنْ أَقِيمُوا
الدِّينَ وَلَا تَتَفَرَّقُوا فِيهِ^۱

«خدا آیینی که برای مسلمین قرار داد، احکامی است که نوح را به آن سفارش کرد و بر تو نیز همان را وحی کردیم که به ابراهیم و موسی و عیسی سفارش کردیم که دین خدا را برقا دارید و در دین اختلاف نکنید».

چنان‌که اگر یک امری اصالت اسلامی داشته باشد، ناماؤس بودن آن موجب صحّت انکار آن و اسرائیلیات بودن آن نیست. "مهدویت" نیز اصالت اسلامی است و به قرآن و حدیث و اجماع مسلمین استناد دارد و اعتقاد مسلمانان به آن بر اساس این اصالت‌های اسلامی است که مسلمان نمی‌تواند آنها را رد کند. این مسئله با اسرائیلیات که فاقد اصالت اسلامی است، هیچ‌گونه ارتباطی ندارد. این سخنان واهی ناشی از بی‌اطلاعی و ناگاهی در مسایل اسلامی است.

لذا علمای بزرگ اهل سنت مانند "احمد شاکر" از معاصرین ما که تخصصش در فن حديث و شناخت آفات و علل آن مورد قبول عموم دانشمندان آنها است، در برابر این زمزمه‌های غرب زدگان و مادی‌گرایان و مقلدان "ابن خلدون" به پا خاسته، اصالت اسلامی این مسایل را اثبات نموده و نادرستی این گمان‌ها را آشکار ساخته و تردید

۱. سوره شوری، آیه ۱۳.

وانکار در این اندیشه‌های اسلامی را که متنه‌ی به رد فرمایش و بشارات حضرت رسول اعظم ﷺ و اعتبار احادیث صحیح و متواتر است، جریمه بزرگ شمرده‌اند.

سلیل ختم رسول، لطف ایزد داور
دلیل کل سُبل، نور دیده حیدر
قوام عالم امکان، شه زمین وزمان
محیط کون و مکان، پیشوای دین پرور
غیاث اکبر و اصغر، گشود هر مشکل
پناه مهتر و کهتر، امام نیک سیر
هو الصراط، هو الجنة، هو المیزان
هو النعيم، هو الروضة، هو الكوثر
صفای گلشن توحید و روضه تجرید
بهای باغ جنان و نهال فیض ثمر
وجود او همه خیر است و فعل او همه فیض
نمود او همه نور است و شخص او همه سر
مراد از آیه نور و غرض زنات بخیر
که خیر مخصوص بود در وجود او مضمر
بزرگوار اماما پناه و ملجأ خلق
تویی غیاث و تویی منجی و تویی یاور

توبی نهال برومند دوحة یس
 توبی خلاصه مقصد ز فاتحات سور
 توبی که از تو شود پر ز عدل و داد جهان
 ستم رود به عدم از تو در همه کشور
 بیا که منتظران را به لب رسید نفس
 بیا و دین خداران جات ده ز خطر
 شر ر به جان زده بسیداد دشمن اسلام
 به جان خصم زن آتش ز تیغ برق شر
 چه روزها که شد اندر فراق رویت شام
 چه شامها که به امید وصل گشت سحر
 نهم به راه تو تا چند دیده امید
 نمود صبر من از حد انتظار گذر
 به سر نیامده شام فراق و می ترسم
 که روز من شود از گردش سپهر بسر
 سگی ز خیل سگان تو چون بود «صفی»
 سزا بود که مرانیش هیچ گاه ز در^۱

۱. اشعار از مرحوم آیت الله والد علیه الرحمه است.

۵. اصالت مهدویت

از جهت ابتنای آن بر آیات قرآن کریم

در قرآن مجید آیات متعددی است که دلالت دارند بر پیروزی،

فلاح حزب الله و غلبه سپاه خدا.

مانند این آیات:

﴿فَإِنَّ حِزْبَ اللَّهِ هُمُ الْغَالِبُونَ﴾^۱

«همانا حزب خدا پیروزمند است».

﴿أَلَا إِنَّ حِزْبَ اللَّهِ هُمُ الْمُفْلِحُونَ﴾^۲

«همانا حزب خدارستگار است».

﴿وَإِنَّ جُنَاحَنَا لَهُمُ الْغَالِبُونَ﴾^۳

«همانا سپاه ما پیروزند».

چنانکه آیاتی نیز دلالت دارند بر اینکه خدا پیامبران و مؤمنان را

یاری می نماید، مثل این آیات:

۱. سوره مائدہ، آیه ۵۶.
۲. سوره مجادله، آیه ۲۲.

۳. سوره صافات، آیه ۱۷۳.

**«وَلَقَدْ سَبَقْتُ كَلِمَتُنَا لِعِبَادِنَا الْمُرْسَلِينَ * إِنَّهُمْ لَهُمُ
الْمَنْصُورُونَ»^۱**

«همان‌ها عهد ما در باره بندگانی که به رسالت فرستادیم سبقت
گرفته است که البته آنها بر کافران فتح و پیروزی یابند».

**«إِنَّا لَنَصْرُ رُسُلَنَا وَالَّذِينَ آمَنُوا فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَيَوْمَ يَقُومُ
الْأَشْهَادُ»^۲**

«ما البته رسولان خود و اهل ایمان را در دنیا یاری می‌دهیم
و روز قیامت هم که گواهان به شهادت پرخیزند، به مقامات
بهشتی پاداش می‌دهیم».

بدیهی است این یاری و پیروزی شامل موارد جزئی هم می‌شود؛
مثل موافق و مشاهد بسیاری که خدای تعالیٰ پیغمبر اسلام ﷺ را
نصرت عطا فرمود، چنان‌که شامل پیروزی به حجت و برهان و دلیل
و بیان نیز می‌گردد؛ اما معلوم است که مناسب کمال امتنان و لطف خدا،
پیروزی و نصرت مطلق است که در زمینه وجود شرایط انجام خواهد
شد. پیروزی‌های جزئی و محدود نیز در زمینه وجود شرایط حاصل
می‌شود و بالاخره فرد اکمل و مصدق اتم پیروزی و نصرت، پیروزی
و نصرت مطلق بر همه کفار و جنود ابليسی است که نه حد زمانی آن را
به پایانی محدود سازد و نه حد زمینی و جغرافیایی آن را مختص به یک
منطقه نماید.

۱. سوره صافات، آیه ۱۷۱ و ۱۷۲.

۲. سوره مؤمن، آیه ۵۱.

بر طبق این آیات، در مقابله اهل حق با اهل باطل، غلبه نهایی باید با اهل حق باشد و به طور کامل مشمول نصرت الهی شوند. آیاتی نیز دلالت دارند بر اینکه حق پایدار و باقی است و باطل از میان رفتگی است؛ مانند آیه ۱۷ سوره رعد که در آن باطل را به کفر روی آب و حق را به آب و باران‌های سودمند تشییه کرده است. و در سوره انفال می‌فرماید:

﴿وَيُرِيدُ اللَّهُ أَنْ يُحِقَّ الْحَقَّ بِكَلِمَاتِهِ وَيَقْطَعَ دَابِرَ الْكَافِرِينَ﴾^۱

«خدای تعالی اراده کرده است که حق را به کلمات خود، حق نماید (آن را اظهار و اعلام و اثبات نماید) و دنباله کافران را قطع فرماید».

آیاتی نیز دلالت دارند بر اینکه اراده الهی به این تعلق گرفته و ستتش بر این قرار یافته است که مستضعفان پیشوایان و وارثان زمین شوند و مستکبران و طاغوتیان نابود گردند.

مثل این دو آیه:

﴿وَنُرِيدُ أَنْ نَمُنَّ عَلَى الَّذِينَ اسْتُضْعِفُوا فِي الْأَرْضِ وَنَجْعَلَهُمْ أَئِمَّةً وَنَجْعَلَهُمُ الْوَارِثِينَ * وَنُمَكِّنَ لَهُمْ فِي الْأَرْضِ وَنُرِيَ فِرْعَوْنَ وَهَامَانَ وَجُنُودَهُمَا مِنْهُمْ مَا كَانُوا يَخْدَرُونَ﴾^۲

«وَمَا أَرَادَهُ كَرْدِيمَ كَهْ بَرْ مَسْتَضْعَفِينَ در آن سر زمین مَنْتَ
گَذَارَدَه وَأَنْهَارَا پِيشْوايَانَ خَلْقَ قَرَارَ دَهْيَمَ وَوارثَ مَلْكَ وَجَاهَ
فَرَعَوْنَيَانَ گَرْدَانِيمَ وَدر زمِينَ بهْ أَنْهَا قَدْرَتَ وَتمْكِينَ بِخَشِيمَ
وَبَهْ چَشمَ فَرَعَونَ وَهَامَانَ وَلَشَكْرِيَانِشَانَ وَأَنْچَهَ رَاكَهَ از آن
ترسانَ بُودَند، بِنَمَايَانِيمَ».

بدیهی است این اراده خدا عام بوده و اختصاص به قوم بنی اسرائیل
که مستضعف شدند و فرعون و هامان که آنان را مستضعف کرده بودند،
ندارد؛ بلکه همه مستضعفان مشمول این عنایت الهی هستند و این
ستّ خدا است، لذا از حضرت امیر المؤمنین علیه السلام در نهج البلاغه روایت
شده است که فرمود:

**«لَتَعْطِفَنَّ الدُّنْيَا عَلَيْنَا بَعْدَ شِمَاسِهَا عَطْفَ الضَّرُورِسِ عَلَى
وَلَدِهَا. وَتَلَاقِ عَقِيبَ ذَلِكَ: وَنَرِيدُ أَنْ نَمُنَّ عَلَى الَّذِينَ...»**^۱

«دنیا بعد از خودداری و تمکین نداشتنش از ما، منقاد و مطیع
وراه ما خواهد شد؛ مانند ناقه سرکش که نسبت به پیچه خود
پذیرایی و عطوفت دارد. سپس این آیه را تلاوت فرمود:
«ونريد أن نمن على الذين...».

بدیهی است این فرمایش به ظهور حضرت مهدی علیه السلام اشاره دارد.
بعضی آیات نیز دلالت دارند بر اینکه خلافت ارض به مؤمنین

۱. نهج البلاغه، فیض الاسلام، کلمات قصار، شماره ۲۰۰ و صحیح صالح، کلمات قصار
شماره ۲۰۹.

وکسانی که اعمال صالح دارند، خواهد رسید و دینشان که خدا برای آنها پسندیده است، در زمین استقرار خواهد یافت و بیم و ترسشان به امن و استراحت خاطر تبدیل خواهد شد.

مثل این آیه:

﴿وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَيَسْتَخْلِفَنَّهُمْ فِي الْأَرْضِ كَمَا اسْتَخْلَفَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَلَيُمَكِّنَ لَهُمْ دِينَهُمُ الَّذِي ارْتَضَى لَهُمْ وَلَيُبَدِّلَنَّهُمْ مِنْ بَعْدِ خَوْفِهِمْ أَمْنًا يَعْبُدُونَنِي لَا يُشْرِكُونَ بِي شَيْئًا﴾.^۱

وآیاتی نیز متضمن این بشارت هستند که اسلام بر سایر ادیان از جهت مایه و دستور و اصول و فروع و احکام و نظامات، به حکم «الیومَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِینَكُمْ» کامل است، از جهت اجرا و عمل و گسترش یافتن در تمام جهان نیز کامل خواهد گشت و خدا آن را اتمام خواهد فرمود، مانند این آیات:

﴿يُرِيدُونَ أَن يُطْفِئُوا نُورَ اللَّهِ بِأَفْوَاهِهِمْ وَيَأْبَى اللَّهُ إِلَّا أَن يُتِمَ نُورَهُ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ * هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَى وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَلَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ﴾^۲

«کافران می خواهند نور خدارا با نفس تیره خود خاموش کنند و خدا نگذارد تا آنکه نور خدارا به حد اعلای کمال رساند

هر چند کافران ناراضی باشند * اوست خدایی که رسولش را
با دین حق به هدایت خلق فرستاد تا آن را برابر همه ادیان عالم
برتری دهد، هر چند کافران و مشرکان ناراضی باشند».

**﴿هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَىٰ وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظَهِّرَهُ عَلَىٰ
الَّدِينِ كُلِّهِ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ شَهِيدًا﴾؛^۱**

«او خدایی است که رسول خود را با قرآن و دین حق فرستاد تا
او را برابر همه ادیان دنیا غالب گرداند و بر حقیقت این سخن،
گواهی خدا کافی است».

**﴿يُرِيدُونَ لِيُطْفِئُوا نُورَ اللَّهِ بِأَفْوَاهِهِمْ وَاللَّهُ مُتِمٌّ نُورِهِ وَلَوْ كَرِهَ
الْكَافِرُونَ * هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ...﴾؛^۲**

«کافران می خواهند تا نور خدارا با گفتار باطل و طعن مسخره
خاموش کند؛ اما خدا نور خود را تمام و کامل خواهد کرد
هر چند کافران خوش ندارند * او است خدایی که رسولش را
(برای هدایت مردم و ابلاغ دین) فرستاد...».

این آیات و آیات متعدد دیگر علاوه بر آنکه بر استقرار دین خدادار
سراسر زمین و آینده در خشان عالم دلالت دارند، بر حسب معتبرترین
مدارک و تفاسیر و احادیث، به تحول بی سابقه و بی نظیر و انقلابی که به
رهبری و قیام حضرت مهدی اهل بیت و امام منتظر و موعود انجام

۱. سوره فتح، آیه ۲۸.
۲. سوره صفحه، آیه ۸ و ۹.

خواهد گرفت، تفسیر شده است. تعداد زیادی از این احادیث در کتاب‌های اهل سنت روایت شده، مثل کتاب "شوahed al-tanzil" حاکم حسکانی که در آن دویست و ده آیه از آیاتی را که در شأن اهل بیت نازل شده جمع آوری کرده و متجاوز از هزار و صد و شصت روایت در رابطه با این موضوع روایت نموده است.^۱

واز جمله محدثین نامدار و علمای بزرگ، سید هاشم بحرانی در جمع آوری آیاتی که مربوط به حضرت مهدی -سلام الله علیه- است کتابی به نام "المحجۃ فیما نزل فی القائم الحجة" تألیف کرده است. وی در این کتاب متجاوز از یکصد آیه را با احادیثی که در تفسیر هر یک وارد شده، ذکر فرموده است.

بنابراین اصالت قرآنی عقیده به مهدویت نیز با توجه به این آیات و دقت در مضامین آنها و کتاب‌های تفسیر و احادیثی که در تفسیر این آیات وارد شده، ثابت و غیر قابل انکار است.

ای از درت بهشت برسین کمتر آیتی

کوثر ز خاک مقدم پاکت روایتی

والشمس ز آفتاب جمال تو پرتوی

و اللیل از سیاهی مویت کنایتی

۱. این کتاب اخیراً به همت و تحقیق و تعلیق یکی از علمای اعلام در بیروت به طبع رسید.

اعجاز موسوی ز کمال تو شمه‌ای
 انفاس عیسوی ز لبنان تو آیتی
 ای عدل ایزدی فکن از رخ حجاب را
 کن عدل و داد نیست اثر جز حکایتی
 چشم امید ما به تو ای رحمت خدا است
 بر بندگان خاک درت کن عنایتی
 مایم و ظل رایت لطف عمیم تو
 فردا که هر کسی برود زیر رایتی
 گر عاجزم ز مدح تو هرگز شگفت نیست
 من ذرّه و تو مهر سپهر هدایتی^۱

۱. اشعار از مرحوم والدین است.

عـ اصالت مهدویت

از جهت ابتدای آن بر احادیث معتبر و متواتر

اصالت مهدویت از جهت ابتدای آن بر احادیث معتبر و متواتر در نهایت وضوح است؛ زیرا کتاب‌های حدیث و صحاح و جوامع و سنن و مسانید و اصول شیعه و اهل سنت که در آنها احادیث مربوط به این موضوع ضبط و روایت شده است، از حد احصاء و شمارش خارج است و همچنین در کتاب‌های دیگر که در سایر رشته‌های علوم اسلامی تألیف شده، مثل تاریخ و لغت و حدیث و رجال و تراجم و عقاید و کلام و حتی شعر و ادب و شرح قصاید و اشعار معروف، که علمای فنون مختلف به این احادیث استناد کرده و پیرامون شرح و مضامین آنها اظهار نظر نموده‌اند.

از عصر رسالت تازمان ما، صحابه حضرت رسول اعظم ﷺ و سپس تابعین و تابعین تابعین و سایر طبقات روات، این احادیث را روایت نموده‌اند.

بسیاری از این احادیث بالخصوص وبالانفراد به واسطه شواهد و مؤیداتی که حدیث شناسان ماهر به آن اعتماد دارند، در نهایت

صحّت و اعتبار می‌باشد و به مضمون آنها یقین حاصل می‌شود و علاوه بر این در مسایل مهم مربوط به مهدویت مثل معرفی شخص حضرت مهدی علیه السلام و برنامه‌های مهم انقلابی و اسلامی ایشان، این احادیث در حد تواتر و بالاتر می‌باشد؛ یعنی در هریک از اوصاف معروف و مشهور حضرت مهدی علیه السلام، حدیث و روایت از پیغمبر علیه السلام و ائمه معصومین علیهم السلام آنقدر زیاد است که قطع نظر از مقام و ثاقت و صداقت و امانت روایت کنندگان، احتمال تبانی آنها بر دروغ و جعل این احادیث عقلایی نیست.

موضوع مهدویت، خود یک موضوعی است که علماء و محدثین بزرگ پیرامون آن و جمع احادیث آن صدھاکتاب نوشته‌اند که خواننده عزیز می‌تواند برای اینکه تا حدودی از نام کتاب‌های اهل سنت و مؤلفان آنها که احادیث مهدی را روایت کرده‌اند و کتاب‌هایی که در این موضوع به طور مستقل تألیف نموده‌اند و اسامی اصحاب پیغمبر علیه السلام که بشارات مهدی را از آن حضرت روایت کرده‌اند، آگاه شود، به مقدمه کتاب "نجم الثاقب" مرحوم محدث نوری و کتاب "نوید امن و امان"^۱ و "منتخب الاثر" تألیف نگارنده رجوع فرماید.

۱. «نوید امن و امان» قبل اکتاب مستقلی بوده، اما بعداً که قرار شد کتاب‌های کوچک و جزوای راجع به امام زمان در دو جلد تحت عنوان امامت و مهدویت جمع آوری شوند لذا کتاب مذبور نیز در همین کتاب آورده شده است.

ای غایب از نظر به منت گذر شود
شام بلا و غصه و اندوه سحر شود
ترسم که در فراق تو عمرم به سر شود
عشقت نه سرسری است که از سر به در شود
مهرت نه عارضی است که جای دیگر شود
دیری است من به روی چو ماه تو مایلم
گرچه تو نور پاکی و من مشتی از گلم
من رشته هوای تو ای دوست نگسلم
عشق تو در وجودم و مهر تو در دلم
با شیر اندرون شد و با جان به در شود
در پرده چند روی فرح زاکنی نهان
باز آی تابه مرده درآید دیگر روان
از بهر آنکه روی تو می بینم دمی عیان
از هر کنار تیر دعا کردہام روان
شاید کزین میانه یکی کارگر شود^۱

۱. تضمین غزل حافظ از مرحوم والدین.

۷- اصالت مهدویت

از جهت اتفاق مسلمانان و اجماع شیعه و اهل سنت

اهل سنت و شیعه در طی اعصار و مرور قرن‌ها، همه بر این اتفاق داشته و دارند که در آخر الزمان یک نفر از اولاد رسول خدا^{علیه السلام} و فرزندان علی و فاطمه^{علیهم السلام} که صفات و علاماتش در احادیث مذکور است، در هنگامی که دنیا پر از ظلم و جور شده باشد ظهر نماید و جهان را پر از عدل و داد کند، همه او را هم نام و هم کنیه پیغمبر^{علیه السلام} و ملقب به مهدی معرفی نموده‌اند و همه اتفاق دارند بر اینکه تا او ظهور نکند، سیر این عالم و این جامعه بشری به پایان نخواهد رسید و تا این دادگستر بزرگ و رهبر حکومت عدل جهانی قیام نکرده است، بشر باید متظر ظهور او باشد و بداند که جهان محکوم ظلم ستمگران و فساد اهریمنان نیست و سرانجام همه تباہی‌ها و نگرانی‌ها به راحتی و امنیت و آسایش مبدل می‌شود و مستکبرین و مفسدین ریشه کن می‌گردند.

همه چشم به راهند. و همه متظرند.

چنان‌که از مصادر معتبر تاریخ و حدیث استفاده می‌شود، در تمام

اعصار، این یک عقیده عمومی امت اسلام بوده است و همه بر آن اتفاق داشته‌اند و لذا مدعیان دروغین مهدویت را به اینکه واجد صفات و نشانی‌های مهدی موعود نیستند، رد می‌کردند و هرگز در مقام رد آنها، صحّت اصل و اساس این عقیده را منکر نمی‌شدند.

و خلاصه اتفاق مسلمین بر اصل ظهور مهدی ﷺ و برخی از خصوصیات و خصایص آن حضرت همیشه مورد قبول بوده و علمای بزرگ اهل سنت هم آن را مورد تصریح و تأکید قرار داده‌اند.^۱

و به قول دانشمند بزرگ و معاصر اهل سنت، "شیخ علی ناصف" در کتاب "غاية المأمول"، همه (سلفا و خلفا) بر این عقیده بوده و هستند. روشن از پرتو رویت نظری نیست که نیست

منت خاک درت بر بصری نیست که نیست
ناظر روی تو صاحب نظرانند ولیک
بوی گیسوی تو در هیچ سری نیست که نیست

۱. به کتاب نوید امن و امان و منتخب الاثر تألیف نگارنده مراجعه شود.

۸- اصالت مهدویت

از جهت معجزات و کرامات

﴿لَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلًا إِلَيْكُمْۚ﴾^۱

«همانا ما پیامبران خود را با ادله و معجزه فرستادیم».

معجزات و خوارق عادات در اثبات نبوّت انبیا و صدق خبرهایی که از عالم غیب و وحی الهی می‌دهند، مستندی عام و دلیلی همگانی است که هیچ پیامبری بدون معجزه نبوده است.

راجع به معجزات انبیا و اقسام آن در کتاب‌ها توضیحات کافی داده شده و در نوشته‌های این حقیر نیز از جهات متعدد و با توجه به اندیشه‌ها و ارایی که اخیراً مطرح شده، بیانات جالب و مفیدی هست.

در قرآن مجید به این مسأله در آیات متعدد تصریح شده است.

مسأله دیگر بعد از قبول معجزات انبیا، معجزاتی است که از ائمه طاهرين علیهم السلام صادر است که خواه آنها را معجزه بگویند یا معجزه را فقط بر خوارق عاداتی که از انبیا صادر شده اطلاق کنند و خوارق عاداتی را که از ائمه علیهم السلام و دیگر بندهای خاص خدا صادر شده، کرامت بگویند.

۱. سوره حديد، آيه ۲۵.

این نیز یک مسأله واقع شده‌ای است که تواریخ معتبر و روایات مستند و صحیح که از حد تواتر خارج است، آن را اثبات نموده است و مثل سایر پدیده‌ها و حوادث، انسان باید آنها را قبول کند؛ چون انکار آنها انکار واقعیات است و با انکار وجود صاحب این کرامات مساوی است، هرچند نمی‌توان معجزات و کرامات انبیا و اولیا را با معلومات تجربی و علل مادی توجیه و تفسیر کرد؛ اما باید واقعیت آنها را که محسوس بشر بوده و هست باور نمود.

ما در همین عصر خودمان، حکایات و جریان‌های مهمی را به چشم خود دیده یا از افراد امین و راستگو شنیده‌ایم که در اثر دعا یا توسل به یکی از چهارده معصوم علیهم السلام و فرزندان آن بزرگواران مثل حضرت زینب و حضرت معصومه علیها السلام، بیمارانی که بیماری‌های شدید داشته‌اند شفا یافته و حاجت‌های مهم آنان به اذن خدا برآورده شده است که جز به خرق عادت و کرامت و عنایت غیبی، توجیه آن امکان پذیر نیست.

نه حسی که این معجزات را دیده است، می‌توان به اشتباه متهم کرد و نه نقل‌ها و خبرهایی که این معجزات را خبر می‌دهند، می‌توان به دروغ‌گویی متهم ساخت. بنابراین هیچ‌گونه نقطه ابهام و زمینه ناباوری در وقایعی که به طور خارق عادت اتفاق افتاده و معجزه نامیده می‌شود نیست، غیر از اینکه معجزه و خارق عادت است و مانمی‌توانیم آن را به علت مادی مستند کنیم؛ اما این نتوانستن و نداشتن علت مادی اصل یک پدیده را نفی نمی‌نماید.

معجزات حضرت صاحب الامر ﷺ

پیرامون معجزات حضرت صاحب الزمان - عجل الله تعالى فرجه - باید دانست که وجود ایشان و خصایص و خصوصیاتی که از ایشان ظاهر شده و ظاهر خواهد شد، یکی از نمونه‌های بسی نظیر قدرت و توانایی خداوند متعال است.

قدرت خداوند در طی دوره‌های مختلف حیات ایشان همواره در تجلی بوده و هست و ثابت می‌کند که فقط نباید به معیارهای مادی تکیه کرد؛ زیرا بیشتر افراد چون پدیده‌ها را با آن می‌سنجد و مسیبات و معلولات را پس از اسباب و علل مادی می‌بینند، از خالق اسباب و جاعل علل غافل می‌شوند و شناختشان محدود می‌گردد. این اظهار قدرت‌ها که وجود نبی و ولی مظهر آن می‌شود و حساب‌های مادی را باطل می‌سازد.

بدیهی است مقصود این نیست که فقط خدا با این پدیده‌ها شناخته می‌شود؛ زیرا همان پدیده‌هایی که علل مادی دارند، نیز دلایل قدرت خدا و علم و حکمت او می‌باشند و همه، آیات حق و کلمات حق‌اند؛ اما هر کدام از پدیده‌ها به گونه‌ای معرفت ما را کامل می‌نمایند که در این نوشته مجال شرح این مسایل که با الهیات ارتباط دارد، نیست.

حاصل این است که: وجود امام زمان - ارواحنا فداه - آیت عظیماً و کلمه کبرای الهی است و چنان‌که مجموع عالم بدون اینکه نظیری داشته باشد یا بشر سابقه و انسی به غیر آن داشته باشد، آیت و نشانه

منحصر به فرد خدا است که در آن میلیاردها و صد هزاران میلیارد و هر چه رقم و عدد و مافوق آن است، آیت خدا است، وجود امام زمان علیهم السلام نیز آیه و کلمه خدا است، اگرچه از بعضی جهات و نواحی منحصر به فرد می‌باشد، جای تعجب واستبعاد نیست. این قدرت خدا است که ما را به تهلیل و تکبیر و تسبيح و تنزیه او وامی دارد:

«فَسُبْحَانَ الَّذِي جَعَلَ أَوْلِيَاءَهُ الْأَدِلَّةَ الْبَاهِرَةَ عَلَىٰ وُجُودِهِ
وَمُظْهِرِينَ لِأَمْرِهِ وَنَهْيِهِ وَعِلْمِهِ وَحِكْمَتِهِ وَاضْطَفَاهُمْ لِغَيْرِهِ
وَأَرْتَضَاهُمْ لِسِرِّهِ وَجَعَلَهُمْ خُلَفَائَهُ فِي خَلْقِهِ». ^۱

أنواع معجزات حضرت صاحب الامر علیهم السلام

برای اینکه بررسی و مطالعه معجزات آن حضرت تا حدی آسان باشد، آنرا به ملاحظه زمان صدور آن بر سه نوع تقسیم کرده‌اند:
اول: معجزات بسیاری است که از آن حضرت، از هنگام ولادت (سال ۲۵۵) تا زمان رحلت حضرت امام حسن عسکری (سال ۲۶۰)، ظاهر شد.

دوم: معجزاتی است که پس از شهادت حضرت امام حسن عسکری علیهم السلام تا سال ۳۲۹ - که سال آخر غیبت صغیری است - از آن حضرت صادر شده است.

در این دو دوره معجزات بسیاری از حضرت بقیه الله - ارواح

۱. این جملات را خود مؤلف با اقتباس از زیارات مرقوم نموده است.

العالمین لـه الفداء - ظاهر شد. هر کس بخواهد بر تعدادی از این معجزات که در حد توادر و بالاتر از توادر است، مطلع شود، مراجعه کند به کتاب مستطاب بـحار الانوار (جلد ۱۳) و ترجمه‌های آن و باب ششم کتاب نجم الثاقب محدث نوری - ایشان علاوه بر معجزاتی که در بـحار نقل شده، چهل معجزه که مصادر و مأخذشان در نزد علامه مجلسی نبوده یا از نقل آن غفلت شده است. - از مصادر مشهور و معتبر نقل کردند که از این مصادر و مأخذ و همچنین مصادری که در اختیار علامه مجلسی بوده و همه یا اکثر آن، هم اکنون در اختیار ما است، قدمت سابقه ضبط این معجزات در کتاب‌هایی که از همان عصر غیبت صغیری شروع شد، معلوم می‌شود.

سوم: معجزاتی است که در عصر غیبت کبری؛ یعنی از سال ۳۲۹ تا تاریخ نگارش این رساله، و هنوز نیز ادامه دارد، از آن امام بزرگوار -روحی فداه - صادر شده است.

این معجزات نیز از حد توادر گذشته است به علاوه، بعضی از آنها به تنها یی موجب یقین می‌شود، مانند معجزه‌ای که در شفای اسماعیل هرقلی از آن حضرت ظاهر شد که صاحب "کشف الغمّه" نیز آن را از شمس الدین محمد هرقلی، پسر اسماعیل و گروهی از مردم مورد وثوق نقل کرده است. این ماجرا چنان اهمیت و شهرت یافت که وزیر خلیفه او را احضار کرد و در پیرامون صحت آن داستان تحقیق نمود و بعد هم "مستنصر بالله" خلیفه عباسی او را به ملاقات با خود خواند،

و معجزات دیگر که در ضمن حکایات شرفیابی‌ها و توسلات به آن حضرت در باب هفتم "نجم الثاقب" و در جلد ۱۳ "بحار الانوار" و "جنة المأوى" و "کشف الاستار" و "دارالسلام عراقی" و کتاب‌های دیگر روایت شده است و چون بنابر اختصار است به چند معجزه که در عصر خودمان اتفاق افتاده است، اکتفا می‌کنیم:

اول: مرحوم عالم جلیل القدر حجه الاسلام والمسلمین آقا امام سدهی از اخیار علماء و معروف به تقوا و سداد و مورد وثوق مرجع بزرگ شیعه و مجدد آثار اهل بیت علیهم السلام، استاذنا الأعظم آیت الله بروجردی ره بود، پس ایشان را برای تأسیس حوزه علمیه در باختران (کرمانشاه سابق) و افتتاح مدرسه‌ای که به امر ایشان در آن شهر بناسد، اعزام فرمود و علاوه بر این شخصاً هم با ایشان از موقعی که در نجف اشرف، در بحث فقیه بزرگ مرحوم آیت الله شیخ محمد‌کاظم شیرازی -رحمه الله علیه - شرکت داشتیم، سابقه آشنایی و اخلاص داشتم.

حکایت تشرف شیخ محمد کوفی را که معروف و مشهور است و بدون واسطه از او شنیده بود، برای حقیر نقل کرد و من برای اینکه مدرک کتبی از ایشان داشته باشم، خواهش کردم حکایت را برایم مرقوم فرمایند، آن مرحوم -که خدای تعالی با اجداد طاهرینش محشور فرماید - پذیرفت و حکایت را به خط خودشان که اکنون در نزد من موجود است، مرقوم داشت که عین الفاظ و عبارات ایشان را در اینجا

نقل می‌نمایم:

بسم الله الرحمن الرحيم. جناب آقای شیخ محمد کوفی که به زهد و تقوا و صلاح بین خواص علماء و فضلائی نجف اشرف معروف بود، و ملتزم بود لیالی و ایام جمعات به نجف مشرف شود. چون قضیه تشرّف ایشان را خدمت حضرت ولی عصر - عجل الله تعالی فرجه - از بعض علماء شنیده بودم، یک روز جمعه در مدرسه صدر نجف اشرف، در حجره یکی از آقایان رفقا خدمت ایشان رسیدم و استدعا کردم شرح تشرّف را از زبان خودشان بشنوم. آنچه در نظرم مانده، مضمون فرمایش ایشان از قرار ذیل است:

فرمود: با پدرم به مکهٔ معظمه مشرف شدم، فقط یک شتر داشتیم که پدرم سوار بود و من پیاده ملازم و مواطن خدمت او بودم. در مراجعت به سماوه رسیدیم، استری (قاطر) از اشخاصی که شغلشان جنازه کشی بین سماوه و نجف بود، از شخص سنی تا نجف اجاره کردیم؛ چون شتر کندی می‌کرد و گاهی می‌خوابید و به زحمت او را بلند می‌کردیم، پدرم سوار قاطر و من سوار شتر از سماوه حرکت کردیم، در بین راه چون اغلب نقاط گلزار و باتلاق بود، شتر همیشه مسافتی عقب می‌افتداد. به خشونت و درشت‌گویی مکاری^۱ سنی مبتلا بودم تا اینکه برخوردیم به جایی که گل زیاد بود، شتر خوابید و دیگر هرچه کردیم برخاست، در اثر تعقیب در بلند کردن، لباس‌هاش گل آلود شد و فایده

۱. مکاری کسی را می‌گویند که اسب و استر و الاغ، برای مسافرت کرایه می‌دهد.

نکرد. ناچار مکاری هم توقف کرد تا لباس‌هایم را در آبی که آنجا بود، بشویم. من برای برهنه شدن و شستن لباس، از آنها کمی فاصله گرفتم و فوق العاده مضطرب و حیران بودم که عاقبت این کار به کجا می‌رسد و آن وادی از جهت قطاع طریق هم خطرناک بود. ناچار متوجه شدم به ولی عصر - ارواحنا فداه - بیابان همواره تا حد بصر احده پیدا نبود، ناگهان دیدم جوانی نزدیک من پیدا شده که به سید مهدی پسر سید حسین کربلایی شباهت داشت (نظرم نیست که فرمود دو نفر بودند یا همان یک نفر و نظرم نیست کدام سبقت به سلام کردیم) عرض کردم: نامت چیست؟

فرمود: سید مهدی.

عرض کردم: ابن سید حسین؟

فرمود: نه ابن سید حسن.

عرض کردم: از کجا می‌آیی؟

فرمود: از خضیر (چون مقامی در آن بیابان بود به عنوان مقام خضر علیه السلام، من خیال کردم می‌فرماید از آن مقام آمدم).

فرمود: چرا اینجا توقف کرده‌ای؟

شرح خوابیدن شتر و بیچارگی خود را عرض کردم. تشریف برد نزد شتر دیدم تا دست روی سر او گذارد، شتر برخاست ایستاد و آن حضرت با آن صحبت می‌فرماید و با انگشت سبابه، طرف چپ و راست را به شتر نشان می‌دهد. بعد تشریف آورد نزد من و فرمود:

دیگر چه کار داری؟ عرض کردم: حوایجی دارم؛ ولی فعلاً با این حال اضطراب و نگرانی نمی‌توانم عرض کنم. جایی را معین فرمایید تا با حواس جمع مشرف شده عرض کنم. فرمود: مسجد سهله، یک لحظه از نظرم غایب شد. آمدم نزد پدرم گفتم: این شخص که با من صحبت می‌کرد، کدام طرف رفت؟ (می‌خواستم بفهمم اینها هم حضرت را دیده‌اند یا نه).

گفتند: احدی اینجا نیامد و تا چشم کار می‌کند، بیابان پیدا است.

گفتم: سوار شوید برویم.

گفتند: شتر را چه می‌کنی؟

گفتم: امرش با من است.

سوار شدند، من هم سوار شتر شدم، شتر جلو افتاد و به عجله می‌رفت، مسافتی از آنها جلو افتاد. مکاری صدازد: ما با این سرعت نمی‌توانیم بیاییم. غرض قضیه بر عکس سابق شد، مکاری تعجب کنان گفت: چه شد این شتر همان شتر است و راه همان راه؟

گفتم: سری است در این امر.

ناگهان نهر بزرگی سر راه پیدا شد، من باز متوجه شدم که با این آب چه کنیم؟! پس دیدم شتر رفت میان نهر و متصل به طرف راست و چپ می‌رفت. مکاری و پدرم لب آب رسیدند، فریاد زدند: کجا می‌روی غرق می‌شوی، این آب قابل عبور نیست. چون دیدند من با کمال سرعت با شتر می‌روم و طوری هم نیست، جرأت کردند.

گفتم: از این راهی که شتر می‌رود به طرف چپ و راست همان‌طور بیایید. آنها هم آمدند و به سلامت از آب عبور کردیم. من متذکر شدم آن وقتی که حضرت انگشت سبابه به طرف راست و چپ حرکت می‌داد، این آب را اشاره می‌فرمود.

خلاصه آمدیم، شب وارد شدیم بر جمعی کوچ‌نشین، آنجا منزل کردیم. همه آنها با تعجب از ما می‌پرسیدند: از کجا می‌آید؟ گفتیم: از سماوه.

گفتند: پل خراب شده و راهی نیست مگر کسی با طزاده از این آب عبور کند.

واز همه بیشتر مکاری متحیر مانده بود، گفت: بگو بدانم چه سری در این کار بود؟

گفتم: من آنجا که شتر خوابید، به امام دوازدهم شیعیان متول شدم، آن حضرت تشریف آورد و این مشکلات را حل نمود (نظرم نیست که گفت: او و آن جماعت مستبصر شدند یا نه).

غرض، به همان حال آمدیم تا چند فرسخی نجف اشرف، باز شتر خوابید. سرم را نزدیک گوش او بردم، گفتم: تو مأموری ما را به کوفه برسانی. تا این کلمه را گفتم، برخاست و به راه ادامه داد. در کوفه جلوی خانه زانو به زمین زد. من هم او رانه فروختم و نه کشتم تا مرد. روزها در بیابان کوفه به چرامی رفت و شب‌ها در خانه می‌خوابید.

بعد به ایشان عرض کردم: در مسجد سهله خدمت آن بزرگوار مشرف شدید؟

فرمود: بله. ولی در گفتن شرح او مجاز نیستم. ملتمنس دعا هستم.

دوم: معجزه شفا یافتن همسر محترمہ عالم جلیل و فاضل بزرگوار،

جناب آقا شیخ محمد متقی همدانی -سلمہ اللہ تعالیٰ- است که از

فضلای همدانی حوزه علمیه قم و به تقوا و طهارت نفس معروف،

و خود این جانب سال‌ها است ایشان را به دیانت و اخلاق حمیده

می‌شناسم. چندی پیش این معجزه را شفاهاً و سپس کتاباً برای حقیر

مرقوم داشته بودند. چون فراموشم شده که آن نوشته را کجا گذاشته‌ام،

مجدداً از ایشان خواستم و ایشان هم فتوکپی شرحی را که در آخر کتاب

مستطاب نجم الثاقب نوشته‌اند، فرستادند که عین متن آن در اینجا نقل

می‌شود:

بسم الله الرحمن الرحيم، الحمد لله رب العالمين، والصلوة والسلام على
محمد وآلـهـ الطـاهـرـينـ، ولعنة الله على أعدائهم وظالمـهمـ وـمـنـكـريـ فـضـائـلـهـمـ
وـمـنـاقـبـهـمـ إـلـىـ قـيـامـ يـوـمـ الدـيـنـ، آـمـيـنـ ربـ الـعـالـمـيـنـ.

مناسب دیدم توسلی را که به حضرت بقیة الله فی الارضین حجه بن
الحسن العسكري نموده و توجهی که آن جناب فرمودند، ذکر نمایم؛
چون موضوع کتاب در اثبات وجود آن حضرت است از طریق
معجزات و خرق عادات.

روز دوشنبه هجدهم ماه صفر سال ۱۳۹۷ حادثه مهمی پیش آمد که
سخت مرا و صدھا نفر دیگر رانگران نمود؛ یعنی همسر این جانب
(محمد متقی همدانی) در اثر دو سال غم و اندوه و گریه و زاری از داغ

دو جوان خود که در یک لحظه در کوههای شمیران جان سپردند، در این روز مبتلا به سکته ناقص شدند. البته طبق دستور دکترها مشغول به معالجه و مداوا شدیم؛ ولی نتیجه‌ای به دست نیامد. تا شب جمعه ۲۲ ماه صفر یعنی چهار روز بعد از حادثه سکته، شب جمعه تقریباً ساعت یازده رفتم در غرفه خود استراحت کنم، پس از تلاوت چند آیه از کلام الله و خواندن دعایی مختصر از دعاهای شب جمعه از خداوند تعالی خواستم که امام زمان حجۃ بن الحسن - صلوات الله علیه و علی آبائه المعصومین - را مأذون فرماید که به داد ما بر سر و جهت اینکه متسل به آن بزرگوار شدم و از خداوند - تبارک و تعالی - مستقیماً حاجت خود را نخواستم، این بود که تقریباً یک ماه قبل از این حادثه، دختر کوچک فاطمه از من خواهش می‌کرد که قصه‌ها و داستان‌های کسانی که مورد عنایت حضرت بقیة الله - روحی و ارواح العالمین له الفداء - قرار گرفته و مشمول عواطف و احسان آن مولا شده‌اند، را برای او بخوانم، من هم خواهش این دخترک ده ساله را پذیرفتم و کتاب نجم الثاقب حاجی نوری را برای او خواندم. در ضمن من هم به این فکر افتادم که مانند صدھانفر دیگر، چرا متسل به حجت منتظر امام ثانی عشر - علیه سلام الله الملک الاعظم - نشوم، لذا همان طور که در بالا تذکر دادم، حدود ساعت یازده شب به آن بزرگوار متسل شدم و با دلی پرس از آنده و چشمی گریان به خواب رفتم، ساعت چهار بعد از نیمه شب جمعه طبق معمول بیدار شدم، ناگاه احساس کردم از اطاق پایین که مریض

سکته کرده ما آنجا بود، صدای همهمه می‌آید. سرو و صدا قدری بیشتر شد و ساكت شدند. ساعت پنج و نیم که آن روزها اول اذان صبح بود به قصد وضو آمدم پایین، دیدم صبیه بزرگم که معمولاً در این وقت در خواب بود، بیدار و غرق در نشاط و سرور است. تا چشمش به من افتاد، گفت: آقا مژده بدhem؟

گفتم: چه خبر است؟ من گمان کردم خواهرم یا برادرم از همدان آمده‌اند.

گفت: بشارت، مادرم را شفای دادند، گفتم: کی شفای داد؟

گفت: مادرم چهار ساعت بعد از نیمه شب با صدای بلند و شتاب و اضطراب ما را بیدار کرد؛ چون برای مراقبت مریض دختر و برادرش حاج مهدی و خواهرزاده‌اش مهندس غفاری که این دو نفر اخیراً از تهران آمده بودند تا مریضه را برای معالجه به تهران ببرند، این سه نفر در اطاق مریض بودند که ناگهان داد و فریاد مریضه که می‌گفت: برخیزید آقا را بدرقه کنید! برخیزید آقا را بدرقه کنید. می‌بیند تا اینها از خواب برخیزند آقارفته، خودش که چهار روز بود نمی‌توانست حرکت کند، از جامی پرد دنبال آقا تا دم در حیاط می‌رود. دخترش که مراقب حال مادر بود، در اثر سرو و صدای مادر -که آقا را بدرقه کنید- بیدار شده بود، دنبال مادر تا دم در حیاط می‌رود تا ببیند که مادرش کجا می‌رود، دم درب حیاط مریضه به خود می‌آید؛ ولی نمی‌تواند باور کند که خودش تا اینجا آمده. از دخترش زهرا می‌پرسد: زهراء! من خواب می‌بینم یا بیدارم؟

دخترش پاسخ می‌دهد: مادر جان! تو را شفا دادند. آقا کجا بود که
می‌گفتی آقا را بدرقه کنید! ما کسی را ندیدیم؟

مادر می‌گوید: آقای بزرگواری در زی اهل علم، سید عالی قدری که
خیلی جوان نبود، پیر هم نبود به بالین من آمد گفت: برخیز خدا تو را
شفا داد.

گفتم: نمی‌توانم برخیزم.

بالحنی تندتر فرمود: شفا یافته برخیز.

من از مهابت آن بزرگوار برخاستم.

فرمود: تو شفا یافته دیگر دوانخور و گریه هم مکن.

و چون خواست از اطاق بیرون رود، من شمارا بیدار کردم که او را
بدرقه کنید. ولی دیدم شما دیر جنبدید، خودم از جا برخاستم و دنبال
آقارفتم.

بحمد الله تعالى پس از این توجه و عنایت، حال مریضه فوراً بهبود
یافت و چشم راستش که در اثر سکته غبار آورده بود، برطرف شد. پس
از چهار روز که اصلاً میل به غذا نداشت، در همان لحظه گفت: گرسنه ام
برای من غذایاورید. یک لیوان شیر که در منزل بود، به او دادند. با کمال
میل تناول نمود. رنگ رویش به جا آمد و در اثر فرمان آن حضرت که
گریه مکن، غم و اندوه از دلش برطرف شد و ضمناً خانم مذکوره از پنج
سال قبل رماتیسم داشت، از لطف حضرت ﷺ شفا یافت با آنکه اطبا
نتوانسته بودند معالجه کنند.

ناگفته نماند: در ایام فاطمیه، مجلسی به عنوان شکرانه این نعمت عظیم در منزل منعقد کردیم. جناب آقای دکتر دانشور که یکی از دکترهای معالج این بانو بود، شفا یافتن او را برایش شرح دادم، دکتر اظهار فرمود: آن مرض سکته که من دیدم از راه عادی قابل معالجه نبود مگر آنکه از طریق خرق عادت و اعجاز شفا یابد. الحمد لله رب العالمین و صلی الله علی محمد و آلله المقصومین لاسیما امام العصر و ناموس الدهر، قطب دایره امکان، سرور و سalar انس و جان، صاحب زمین و زمان، مالک رقاب جهانیان، حجۃ بن الحسن العسكري -صلوات الله و سلامه عليه و علی آبائه المقصومین الی قیام یوم الدین -ابن محمد تقی متقی همدانی».

سوم: حکایت بسیار عجیب تشریف عالم جلیل و سید بزرگوار، مرحوم آقا سید حسین حائری است و مرحوم عالم فاضل زاهد، صاحب تألیفات بسیار، حاج شیخ علی اکبر نهاؤندی آن را در کتاب "العقربی الحسان فی احوال مولانا صاحب العصر والزمان ﷺ" نقل فرموده و بعضی دیگر از بزرگان و موثقین از او نقل نموده‌اند. چون حکایت مفصل و طولانی است، سفارش می‌شود که علاقه‌مندان به آن کتاب مراجعه نمایند. علامه نهاؤندی مذکور صاحب مکاشفه مهمی است که بر عظمت مقام استاد ما مرحوم زعیم عالی قدر آیت الله بروجردی ھئ و اینکه مشمول عنایات غیبی و توجهات ائمه علیہ السلام بوده‌اند، دارد، چنان‌که در داستان‌های شگفت نیز حکایتی ذکر شده

و دلالت بر این دارد که ایشان به حق دارای مقام نیابت عامه بوده‌اند و همچنین حکایت تشریف مرحوم فاضل کامل آقا شیخ احمد فقیهی قمی نیز دلالت بر تقدیر از موضع ایشان دارد که از شرح این حکایات چون موجب طولانی شدن کلام می‌شود، خودداری شد.

چهارم: حکایت و معجزه‌ای است که مؤلف "بشارت ظهور" بدون واسطه احدی، آن را نقل نموده است. این حکایت نیز دلالت بر شفای مریضه‌ای در شب مبارک نیمه شعبان دارد که به بیماری صعب العلاجی مبتلا بوده که به اطبای حاذق، حتی اطبای خارجی نیز مراجعه کرده بودند، که از معالجه عاجز شده بودند. علاقه‌مندان را به خواندن آن کتاب سفارش می‌کنم، که حتماً این حکایت و معجزه را که از دلایل صحّت مذهب است، مطالعه فرمایند.

پنجم و ششم و هفتم و هشتم: معجزاتی است که در ضمن حکایت ۲۳ و ۳۴ و ۸۳ و ۱۰۸ کتاب "داستان‌های شگفت" عالم و شهید عالی قدر آقای دستغیب شیرازی مذکور است.

نهم: عالم عالی مقام آیت الله حائری - دامت برکاته - در کتابی که متضمن وقایع و معجزاتی از ائمه طاهرين علیهم السلام و بعضی رویاهای صادق است، در ارتباط با موضوع تشریف به محضر حضرت، بعضی حکایات را نقل کرده‌اند که هر کدام شواهد محکم بر وجود امام علیهم السلام است.

دهم: حکایت دیگری که در اینجا به آن اشاره می‌نماییم، حکایت مربوط به مسجدی است که در ابتدای شهر مقدس قم (جاده تهران) در

سمت چپ کسی که وارد شهر می‌شود، ساخته شد و به نام مسجد امام حسن مجتبی علیه السلام نامیده شده است. این حکایت را که خود حقیر بدون واسطه از صاحب آن شنیده‌ام و نوار آن هم موجود است، در پاورقی کتاب "پاسخ به ده پرسش" نقل کرده‌ام. از این‌گونه حکایات و شواهد و مؤیدات - اگر در مقام پرسش و ضبط برآییم - بسیار است که حداقل همه دلالت بر وجود آن حضرت و مداخله ایشان در امور - در حدی که مصلحت است - دارند.

امید است خداوند متعال توفیق درک این‌گونه سعادت‌ها را به همه مشتاقان حقیقی و منتظران واقعی عطا فرماید.

ای زیب دِه عالم، مجموعه زیبایی
 سرحلقه جن و انس، سردفتر دانایی
 در پرده غیبت چند، ای مهر جهان پایی
 ای پادشه خوبان! داد از غم تنها یی
 دل بی‌توبه جان آمد، وقت است که باز آیی
 امید وصال تو، یا دوست جوانم کرد
 عشق تو مرا فارغ از هر دو جهانم کرد
 باز آکه فراق تو بسی تاب و توانم کرد
 مشتاقی و مهجوری دور از تو چنانم کرد
 کز دست بخواهد شد، پایان شکیبایی^۱

۱. تضمین غزل حافظ از مرحوم آیت الله والد - اعلیٰ الله مقامه - است.

۹- اصالت مهدویت

از جهت ابتنای آن بر توحید و یکتاپرستی

هسته مرکزی و محور اصلی تمام مسایل اعتقادی و تربیتی و برنامه‌های سیاسی و انتظامی، ایمان به وحدانیت، یکتایی و یگانگی خداوند متعال است که خالق و رازق و حاکم و مالک کل و بی نیاز از کل است. حق تعیین و نصب حاکم، ولی، امام، تشريع، فرمان، امر و نهی، تکلیف، الزام و ولایت مطلق بر کلیه امور، مختص به او است. هر حاکمیت و ولایت و مالکیتی که به اذن او نباشد، استعلا و طغیان و استبداد است.

قبول والتزام والزام به نظمات و قوانینی که منبع و مبنای شرعی و مصدر و اعتبار الهی ندارد، خواه در امور عبادی یا در امور سیاسی و مالی و سایر امور باشد، پرستش شیطان و شخص و مقام و هیأت و جامعه‌ای است که آن قوانین را وضع کند و وضع این قوانین، اظهار شرکت با خدا و تصرف در شؤون خدا است.

نظمات غیر الهی تحت هر رژیم و نظام که باشد، غیر شرعی بوده و واجب الاطاعه نیست، خواه استبدادی باشد یا دموکراسی یا به صورت‌های دیگر.

دعوت همه انبیا برای تحقق حکومت الله در زمین و لغو حکومت‌های دیگر است.

حکومت «الله»، حکومت برای همه است که در آن هیچ رنگ و نژاد و زبان و منطقه‌ای مطرح نیست و همان‌طور که خدای تعالیٰ حکومت تکوینی دارد، در امور اختیاری و تشریعی نیز کسی که حق حکم و فرمان دارد، خدای تعالیٰ است و هر حکومتی که به غیر اذن خدا و خودسرانه و خارج از محدوده حکومت الهی باشد، حکومت جاهلیت بوده و اصالت ندارد، اگرچه جاهلیت آن در شکل جدید و به اسم دموکراتیک یا سوسیالیست یا جمهوری خلق باشد، نه اکثریت و نه استبداد و نه اشتراکیت، هیچ یک اصالت ندارند و اصالت بخش نمی‌باشند. همه چیزها و همه ارتباطات و همه راهها و نظامها اگر اضافه به خدا نداشته باشند، اصالت نداشته و محترم نیستند. فقط او اصل است و همه اصالت‌ها فرع او و قائم به مشیّت و اراده او و تبعی و عین تعلق به او می‌باشند.

در موضوع شناختن امام این همه تأکید شده است، که:

«مَنْ مَا تَوَلَّمْ يَعْرِفُ إِمَامَ زَمَانِهِ مَا تَمِيتَ مِيتَةً الْجَاهِلِيَّةِ».

هرکس بمیرد و امام زمان خود را نشناشد، مرده است (مانند) مردن جاهلیت.

از این روایت معروف استفاده می‌شود که در هر عصری امام و ولی امر منحصر به فرد است. بنابراین اولیای امور متعدد و رهبران منطقه‌ای

و این تعدد حکومت‌ها که در هر گوشه‌ای از جهان، نظامی و در هر منطقه‌ای، فردی یا گروهی استیلا و استعلا دارند و از هر سرزمینی (کوچک یا بزرگ) وطنی ساخته و عالم اسلام را که باید تحت نظام واحد امامت و قانون واحد اسلام باشد، تجزیه کرده و این تفاوت‌های غیر قابل قبول را بین مسلمین ایجاد کرده‌اند که درآمد سرانه یک کشور مسلمان‌نشین شاید بیش از صد برابر یک کشور دیگر باشد، در حالی که کشوری مثل کویت نمی‌داند پول‌های خود را چه کند و در کدام بانک بگذارد، کشوری مثل بنگلادش مردمش به فقر و پریشانی و سختی مبتلا هستند، یا کشوری مثل عربستان به اصطلاح سعودی با آن همه ولخرجی‌های شاهزادگان و درباریان و هابی مسلک آن، پول‌هایشان در بانک‌های خارجی ذخیره و سرمایه استعمار باشد، در حالی که در خود عربستان، اکثریت مردم در فقر و فلاکت به سرمی‌برند.

این بدبنختی‌ها همه در اثر تسلط حکومت‌های دست‌نشانده خارجی و تحمل نظمات غیر اسلامی و متعدد به مسلمین و شرک آنها به حکومت خدا است.

و اگر مسلمانان از همین حدیث الهام بگیرند و نظام واحدی را که امت اسلام باید داشته باشد و رهیان آن نظام را که امام زمان هر عصر است، بشناسند و به سوی این حکومت بروند و این تجزیه‌ها و تفرقه‌ها را محکوم کنند، یقیناً به عزّت و عظمتی که خدا به آنها وعده داده است، می‌رسند. امروز در اثر این نظمات متعدد و نشناختن امام زمان،

سپاهیان و قوای مسلح مسلمانان در هر نقطه‌ای، به جای پاسداری از توحید و حق و عدالت، نگهبان یکی از طاغوت‌های دست‌نشانده شرق یا غرب می‌باشد و افسران و سربازانی که باید سرباز اسلام و مجاهد فی سبیل الله باشند، سرباز افرادی مثل خود یا بدتر و کمتر از خود شده و از بوالهوسی‌ها و کامرانی‌ها و استبداد این و آن پاسداری می‌نمایند.

در اردن، این سربازان بدبخت، از اعتبار انسانی و اسلامی افتاده و نگهبان قدرت ملک حسین نوکر آمریکا هستند. در عربستان به اصطلاح سعودی نگهبان رژیم منحط و منحرف از اسلام ملک خالد؛ و در مصر پاسدار حکومت تحملی و صهیونیسم خواه انور سادات؛ و در یمن جنوبی نگهبان حکومت الحاد و دست‌نشانده شوروی؛ و در لیبی پاسدار حکومت مستبد و خارجی و طرفدار ملوک شرق؛ و در عراق نگهبان رژیم خونخوار و ضد انسانی صدام و خلاصه در هر کجا. (غیر از ایران که امیدواریم ارتشیش در پرتو قوانین انقلاب به طور اسلامی بازسازی شود) این سربازان که ایده اسلامی ندارند، یا اسیر و فدایی مزدوران روس یا نوکران آمریکا هستند. نظام واحد امامت همه را در یک خط و عُمال حکومت خدا و هدف همه را خدا و جهاد همه را فی سبیل الله قرار می‌دهد.^۱

و مطلب دیگر که از این روایت استفاده می‌شود، نقش معرفت امام

۱. به دوران طاغوت و پیش از انقلاب اشاره دارد.

زمان در سرنوشت انسان و عوالم بعد از این دنیای او است که اگر امام را نشناسد، به مردن جاهلیت خواهد مرد. به نظر مانکتهای که در این روایت بسیار مهم است و بسیاری از آن غفلت دارند، این است که چگونه مردن در حال نشناختن امام مساوی است با مردن جاهلیت؟ اما با این توضیحاتی که ما دادیم، معلوم می شود این به واسطه ارتباط عقیده به نظام امامت با عقیده به توحید است. نشناختن امام و نظامی که باید از آن تبعیت شود، نشناختن حکومت خدا و قبول نظمات دیگران است.

قرآن مجید می فرماید:

﴿اللهُ وَلِيُّ الَّذِينَ آمَنُوا يُخْرِجُهُمْ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ﴾^۱

«خدا ولی و متصرف امور و صاحب اختیار مؤمنان است، آنها را از تاریکی ها (دوگانگی ها و نظمات مشرکانه و ولایت این و آن) به سوی نور (به سوی حکومت و هدایت خدا و قوانین خدا) خارج می سازد».

و در ادامه همین آیه می فرماید:

﴿وَالَّذِينَ كَفَرُوا أَوْلِيَاؤُهُمُ الطَّاغُوتُ يُخْرِجُونَهُمْ مِنَ النُّورِ إِلَى الظُّلُمَاتِ أُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ﴾^۲

«کسانی که کافر شدند، اولیای آنها (ورهبران و نظمات حاکم

.۲. سوره بقره، آیه ۲۵۷.

.۱. سوره بقره، آیه ۲۵۷.

بر آنها) طاغوت است که آنها را از نور به سوی تاریکی ها
خارج می نمایند».

از این گونه آیات معلوم می شود: چرا مردن کسی که امام زمان را
نشناسد، مردن جاهلیت است؛ چون نظام امامت، نظام توحید و ولایت
خدا و خلافت از جانب خدا است و تسليم و تن در دادن به اطاعت از
آن، اطاعت از خدا است. لذا آیه:

﴿وَلَا يُشْرِكُ بِعِبَادَةِ رَبِّهِ أَحَدًا﴾.^۱

این گونه تفسیر شده است که در ولایت و رهبری، کسی را با امام زمان
شريك قرار ندهد؛ یعنی در کنار او و مقابل او، کسی را واجب الاطاعه
نمی داند.

اینها معانی بلندی است که باید هر چه بیشتر و گستردگر به ملت
مسلمان، خصوصاً شیعه تفهیم شود تا ابعاد سازنده و انقلابی و انسانی
اسلام را درک کنند و از ذلت تواضع و پرستش در برابر مستکبران
کوچک و بزرگ نجات یابند. باید مسلمان حکومت اسلامی را بشناسد
و خود را فقط در برابر آن مسؤول و متعهد بداند.

این مسئله شناخت نظام و تابعیتی که باید شخص از آن داشته باشد،
در بین مسلمانان غیر شیعه رسمآ از اهمیت افتاده و لذا چنان که گفتیم،
هر گوشه‌ای نظامی و هرجا حاکمی و سلطانی و امیری بر مردم تحمیل

۱. سوره کهف، آیه ۱۱۰.

شده و عملاً صدھا میلیون مسلمان تسليم این نظامها شده‌اند و بلکه به همان رسوم کثیف آریامهری سابق در آغاز کارهای رسمی یا نامه‌ای رسمی به جای «بسم الله الرحمن الرحيم» که شعار اسلام و شعار کسانی است که آزادی انسان را احساس می‌کنند، «بسم سُمَّوَ الْأَمِير» یا «بسم جلالة الملك» می‌گویند و بیش از مشرق تا مغرب، از اسلام عزیز و از کرامت انسانیت فاصله می‌گیرند و در بین شیعیان نیز با اینکه مسئله امامت را همان ابتدا از حضرت رسول ﷺ به مفهوم و محتوای اصیل و توحیدی آن شناخته و بعد از رحلت آن حضرت نیز از آن منحرف نشده و در تمام چهارده قرنی که تا امروز بر اسلام گذشته این شیعه بود که به این اصل در بُعد وسیع و عامش متمسک بوده است. با این حال، عملاً به جنبه‌های منفی و مثبت آن - چنان‌که شایسته است - بسیاری از افراد توجه نداشته‌اند.

در جنبه منفی؛ مثلاً نفی حکومت‌های طاغوتی و نظامهای غیر شرعی حائز اهمیت است که باید همیشه این عقیده از این جهت مورد استفاده باشد و در ابعاد مختلف مثل مبارزات منفی ادامه داشته باشد. و در جنبه مثبت نیز، باید اقدامات و حرکات لازم همیشه برای برقراری این نظام انجام شود که اگرچه برقرار شدن آن در سطح جهانی و در حد کامل و جامع آن، موقوف به حصول شرایط و آمادگی جهان و ظهور امام زمان حضرت ولی عصر - ارواحنا فداه - است؛ اما برقرار کردن آن در سطوح محدودتر به حسب شرایط و امکانات هر زمان

امکان پذیر است و ولایت فقها و نیابت عامه علماء آن را قابل عمل و بلکه عملی کرده است.

لذا می بینیم تقریباً در تمام اعصار غیبت و قبل از آن، حکومت‌هایی که زمام امور مسلمین را به غصب و قهر به دست گرفتند و اعمال و روش‌هایی داشتند که هرگز با دعوت اسلام و عدالت اسلام قابل تطبیق و تصحیح نبود، از نظر شیعه حکومت ظلمه خوانده می شدند و از یاری و اعانت آنها جز در حدودی که حفظ مصالح کلی و اساس اسلام و دفاع از هجوم و تسلط کفار بر آن توقف داشت، خودداری می کردند و شیعیان متعهد در امور خود، به فقهای عادل هر عصر رجوع می کردند و حتی علاوه بر مالیات‌های رسمی که به دولت‌های غاصب می دادند، وجود شرعی خود را که به آنها تعلق می گرفت، به فقها می رسانندند، که اگرچه در ظاهر تحت رژیم و نظام حکومت جبار بودند؛ اما تابعیت واقعی آنها، تابعیت از نظام امامت بوده و هست.

این از خصایص مذهب شیعه است که در برابر حکومت‌های جائز و غیر مشروع، همواره موضع عدم قبول و همکاری نداشتن داشته است. و این است اثر عقیده به توحید و ایمان به صفات جلال و جمال خدا؛ و این است معنی ظهور عقیده توحید در برداشت و تلقی موحد از نظام سیاست و حکومت؛ و این است معنای ارتباط و ابتنای نظام جامعه و عقیده به مهدویت، بر توحید و یکتاپرستی که اصالتی از این محکم‌تر و واقعی‌تر نیست. و خلاصه آن مفاد، این دو آیه است:

﴿وَأَنِ احْكُمْ بَيْنَهُمْ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ وَلَا تَشْبَعْ أَهْوَاءَهُمْ وَاحْذَرُوهُمْ
أَن يَقْتِنُوكَ عَنْ بَعْضِ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ إِلَيْكَ فَإِنْ تَوَلُّوْا فَاعْلَمْ أَنَّمَا^۱
يُرِيدُ اللَّهُ أَن يُصِيبَهُمْ بِبَعْضِ ذُنُوبِهِمْ وَإِنَّ كَثِيرًا مِنَ النَّاسِ
لَفَاسِقُونَ * أَفَحُكْمُ الْجَاهِلِيَّةِ يَيْغُونَ وَمَنْ أَخْسَنُ مِنَ اللَّهِ
حُكْمًا لِّقَوْمٍ يُوقِنُونَ﴾؛

«و تو (ای پیامبر) به آنچه خدا به تو فرستاده، میان مردم حکم
کن و پیر و خواهش‌های آنان مباش و بیندیش که مبادا تو را
فریب دهند و در بعضی احکام که خدا به تو فرستاده، تقاضای
تغییر کنند. پس هرگاه از حکم خداروی گردانیدند، بدان که
خدا می خواهد آنها را به عقوبت بعضی از گناهانشان گرفتار
سازد، همانا بسیاری از مردم فاسق و بدکارند. آیا باز تقاضای
حکم زمان جاهلیت را دارند و کدام حکم از حکم خدا برای
أهل یقین نیکوتر خواهد بود».

مهدی آل نبی که جان جهان است
حافظ دین حنیف و قطب زمان است
صاحب عصر و قوام عالم امکان
مهر خوبان و سرور همگان است

بندۀ خاص خدا به کل وجود است
 ز امر حق اندر کفش زمام جهان است
 مصلح دنیا و دین امام مظفر
 قامع بیداد و قاطع خفقان است
 مجلس او طور عاشقان تجلی
 مهبط انوار و رشک باغ جنان است
 خاتمه دفتر خلافت کبری
 والی ملک شهود و کشور جان است
 چشمہ حیوان اگر طلب کنی ای دل
 خاک درش جو که چشمہ حیوان است
 بندۀ احسان او کهین و مهینند
 تابع فرمان او زمین و زمان است
 گرچه به ظاهر ز چشم خلق نهان است
 پیش خرد همچو آفتاب عیان است^۱

۱. اشعار از نویسنده کتاب است.

۱۰- اصالت مهدویت

از جهت نقش آن در عمل و برقراری عدالت

و به ثمر رساندن انقلاب اسلامی

در اینکه صدها میلیون مسلمان در جهان زندگی می‌کنند، که تحت تأثیر اسلام و نفوذ معنوی آن قرار دارند و اسلام بخش‌های مهمی از زندگی آنها را فراگرفته است، شکی نیست.

مسلمانان ایران، افغانستان، پاکستان، بنگلادش، اندونزی، هند و چین، تایلند، فیلیپین، مالزی، ترکیه، یوگسلاوی، قبرس، عراق، کویت، بحرین، عربستان، حضرموت، عمان، اردن، سوریه، لبنان، مصر، الجزایر، مراکش، یمن، تونس، تانزانیا، ساحل عاج، اتیوپی، اریتره، سودان، لیبی، استرالیا، آلبانی و کشورهای مسلمان نشین تحت سلطه روسیه به اصطلاح شوروی و دیگر کشورهایی که مسلمانان در آنها اکثریت دارند یا در اقلیت می‌باشند، همه تحت نفوذ تعالیم اسلام قرار دارند و اگرچه جوامع آنها اسلامی خالص نیست و جاهلیت در آنها ریشه کن نشده یا در آنها وارد شده است؛ اما عقیده به اسلام در آنها

اثرگذارده و بسیاری از آثار جاھلیت و عادات و رسوم غیر اسلامی آنها را از میان برده است.

اسلام در معاملاتشان، در معاشراتشان، در عباداتشان، در ازدواجشان و همسرداری و فرزند داری شان، در فرهنگشان، در اخلاقشان و از تولد تا مرگ و دفن امواتشان، اثرگذارده و نقش عملی اسلام در آنها دیده می شود. هرچند اسلام عامل و محرك و برانگیزندۀ منحصر به فرد آنها نیست و در وجود آنها و جامعه آنها به مقاصدش نرسیده و آنها را با خود و خود را با آنها متحدون ساخته باشد؛ اما این مقدار هم قابل انکار نیست که اسلام در وجود آنها و در رفتار و اعمالشان نقش دارد و چنان که برخی تبلیغ می کنند که اسلام از اثر افتاده و نقشی ندارد یا نمی تواند نقشی در عمل و سازندگی فرد و جامعه داشته باشد نیست.

هنوز هم نفوذ اسلام در پیروانش فوق العاده است و مایه گسترش و توسعه نفوذش در آن برجا بوده و از آن چیزی کاسته نشده است و آنچه که لرزه بر اندام استعمار می اندازد و از آن نگران است، همین نفوذ اسلام است.

اگر دیده می شود که تأثیر اسلام در عمل افراد و جامعه‌ها متفاوت است و شدت و ضعف دارد، باید توجه داشت که این تفاوت‌ها کم و بیش هست و علل و عواملی در آن مداخله دارد و درجات عقیده‌ها و حالات معتقدان نیز مؤثر است. باید برای اینکه قلمرو نفوذ اسلام

اصلات مهدویت از جهت نقش آن در عمل و برقراری عدالت ■ ۸۹

بیشتر شود، این علل و عوامل را از میان برد، نه اینکه گمان کنیم زمان اینکه اسلام نقش عملی داشته باشد، گذشته است. یا نقش سازنده اسلام را با همه موانع و درگیری‌ها، در این عصر و در چهارده قرن گذشته کم و ناچیز بگیریم. اسلام همیشه مؤثر بوده و در زندگی تمام مسلمانان و بلکه بیگانگان نقش داشته است و اگر نقش نداشت، از بین رفته بود. بنابراین سخنی که وابستگان و مزدوران شرق یا غرب می‌گویند و سازنده اسلام و نقش عملی آن را مخصوصاً در رهبری جنبش‌ها و حرکات آزادی بخش انکار می‌کنند، یک یاوه سرایی بیش نیست و انقلاب اسلامی ایران علیه استعمار آمریکا و مقاومت دلیرانه مسلمانان افغانستان در برابر تجاوز و حشیانه روسیه، نشان داد که اسلام تا چه حد در بین پیروانش از نفوذ معنوی برخوردار است و نیروی ایمان و رهنمودهای اسلام، حکومت ستمگری که خود را وارث دوهزار و پانصد ساله استکبار و استعباد می‌شمرد و بر قدرت نظامی ابرقدرت‌های جهان تکیه داشت و خود به پیشرفت‌ترین و مدرن‌ترین سلاح‌های جنگی مجهز بود، ساقط گردید.

آری اسلام دین عمل است و در متتجاوز از سیصد و بیست مورد در قرآن مجید، واژه عمل و مشتقات آن ذکر شده است.

فقه وسیع اسلام و کتاب‌های بزرگی که فقهای عالی قدر مانوشه‌اند، مثل کتاب شریف «جواهر» که اخیراً در چهل جلد تجدید چاپ شده، حکم عمل و ارشادات و تعالیم عملی است.

در عصر رسول خدا ﷺ هم، اسلام در عمل همه و هر فرد، نقش مطلق و مساوی نداشت. فردی مانند علی ؓ ابر مرد اسلام، و افرادی مانند شهدائی بدر و اُحد و حمزه و جعفر و زید بن حارثه و سلمان و ابوذر و مقداد و عمار بودند که نقش اسلام در عملشان ظاهر بود، افرادی هم مانند منافقین بودند یا از اشخاصی بودند که درجه ایمان مثل سلمان و ابوذر و مقداد را نداشتند.

با این حال، نقش رهبری و حرکت و کنترل کننده اسلام همیشه ادامه داشته و اکنون هم در پیروان ادیان و مکتب‌ها نقش اسلام از سایرین بیشتر است.

این نفوذ معنوی اسلام و نقش سازنده و کنترل کننده نیرومندی که دارد، این نوید را می‌دهد که اسلام روزی دین جهانی شود. اکنون در این موضوع نمی‌خواهیم سخن را طولانی سازیم، فقط می‌خواهیم به این تهمت که برخی می‌گویند: اسلام و عقیده به مهدویت در عصر حاضر یا از مدت‌ها قبل در عمل مسلمانان نقشی ندارد، پاسخ بگوییم. بدیهی است این موضوع را که نقش اسلام باید کامل‌تر و کامل‌تر شود تا فراگیر همه جهات و همه افراد گردد، نیز تأیید می‌کنیم و آن را رسالتی می‌دانیم که بر عهده فرد فرد مسلمانان مخصوصاً علماء و نویسنده‌گان و گویندگان و روشنفکران است.

اسلام همیشه باید نقش جهانی خود را ایفا نماید تا به اهداف خود برسد و ما همه در انتظار عملکرد اسلام و آن روزی هستیم که اسلام به

تمام هدف‌هایش برسد و بخش‌های مهمی از دستورات و برنامه‌های آن مخصوصاً در رشته نظام و سیاست و حکومت که متروک واژ محدوده عمل خارج شده، عملی شود.

نقش مهدویت

از آنچه گفته شد معلوم گردید که مهدویت نیز مانند سایر عقاید اسلامی نقش عملی خود را داشته و اگر تأثیر آن از سایر عقاید اسلامی بیشتر نبوده، کمتر نمی‌باشد.

مهدویت نقش موجود اسلام را در عمل حفظ کرده و از اینکه بر مسلمانان یأس و نامیدی مسلط شود، جلوگیری می‌کند و ضامن بقای نقش عملی اسلام است. این نهاد اسلامی همیشه نقش اسلام را بیشتر در عمل خواهان بوده و مسلمانان را به پیاده شدن نقش اساسی و کلی اسلام امیدوار ساخته و برخلاف آنان که نقش اسلام را پایان یافته گرفته‌اند، مهدویت آن را همچنان در آغاز کار و در بین راه می‌داند و اسلام را بیش از آنکه دین چهارده قرن پیش باشد، دین حال و دین آینده و قرن‌های بعد و چهاردها قرن بعد هم اگر جهان ادامه یابد، می‌داند.

پس نقش عملی مهدویت در پاسداری از اسلام و نقش عملی اسلام موجود و گسترش و توسعه آن بسیار حساس و قابل توجه است و این اندیشه و عقیده‌ای است که مسلمان را از اینکه عمر اسلام را تمام بداند و تسليم کفار و مکتب‌های الحاد و کفر شود، یا جهان را از اسلام بی‌نیاز بشمارد، مصونیت می‌بخشد.

عقیده مهدویت با ابعاد ممتاز و سازنده‌ای که دارد، سنگر روحی و عقیدتی مقاومت مسلمانان بوده و هست.

ایمان مسلمانان به اینکه این دین باید پیش برود و جهانگیر شود و دنیا را به زیر پرچم توحید درآورد، آنها را در برابر امواج حوادث ثبات بخشد و در مقابل دشمنان پایداری و استقامت داد و همان‌گونه که مسلمانان صدر اسلام گوشگیری و انزوا و ترک مداخله در امور را شعار خود نساختند و این ایمان به آینده مشوق و محرك آنها به جهاد و تلاش بیشتر بود، امروز و در عصر حاضر و در آینده نیز این عقیده، این برکات را دارد که توانست انقلابی مثل انقلاب اسلامی ایران را پی‌ریزی و رهبری نماید.

عقیده مهدویت، محتوایش عقیده به بقای اسلام است و اینکه این دین مانند کوه و زمین و آسمان استوار است و در برابر حوادث پایدار. این عقیده، محتوایش این است که آینده برای این دین است و آخرین آبرمرد که خلاصه دودمان رسالت است، مرؤج وزنده کننده آن است.

این عقیده علاوه بر آنکه خود اصالت دارد، به معتقداتش نیز اصالت می‌دهد و تلاش و کوشش و تعهد می‌بخشد. هرگز این عقیده را در ترک امر به معروف و نهی از منکر و تعهداتی که در برابر خدا و پیغمبر ﷺ و حضرت صاحب الامر ؓ و امت دارد، عذر و بهانه خود قرار نداشته باشد. هرگز نمی‌توان این عقیده را به نقش منفی در عمل متهم

ساخت. اگر عقیده به عدل و عقیده به نظام، نقش منفی در عمل دارد؛ یعنی موجب ظلم و بی‌نظمی می‌شود، عقیده مهدویت نیز نقش منفی دارد، مگر اینکه منکر هرگونه رابطه بین علت و معلول شویم که با این انکار تأثیر و نقش منفی آن نیز سخنی بی‌محتوا و غیر منطقی می‌باشد.

بالاخره ما هر چه می‌اندیشیم، هیچ رابطه‌ای بین این عقیده و ترك تکالیف و مسؤولیت‌ها نمی‌بینیم و از روز اول تا حال هم برداشت مسلمانان و شیعیان از این عقیده، نسخ موقّت دین و تکالیف دینی نبوده است.

این موضع گیری‌های شیعه و این اشعار پر از شور و حماسه آنها و این انقلاباتی که رهبران و علمای شیعه برپا کردند و مجاهدات آنها، همه این اتهام را رد می‌کند.

به نظر من اصل این تبلیغ از ناحیه سه گروه است:
گروه نخست: آنان که به طور کلی با اسلام دشمنی دارند و از هر راه که بتوانند به هر یک از اصول و فروع آن ضربه‌ای بزنند، خودداری نمی‌نمایند.

اینان که اکثرًا عمال تبییر و مزدوران شرق یا غرب می‌باشند، در پی این هستند که از هر راه بتوانند در عقاید مسلمانان رخنه کرده و ذهن آنها را نسبت به مبانی اسلامی مشوش و منحرف سازند.

گروه دوم: کسانی می‌باشند که به نقش بعضی عقاید، مثل خاتمتیت دین و مهدویت و محتوای آن که آینده برای این دین است، پی برده

و می‌دانند این عقاید، مسلمان‌ها را در برخورد با تبلیغات مسموم
موقع می‌دهد و مانند نقطه مرزی است که فتح نقاط دیگر بدون فتح آن
امکان پذیر نیست، لذا به این نقطه‌ها حمله می‌کنند تا بلکه عقاید را
نسبت به آن متزلزل سازند و حمله به داخل را شروع کنند.

گروه سوم: آنان که موقع عقیده به مهدویت را در عقاید شیعه
و نظام امامت و نقش ولایت و رهبری فقها را در عصر غیبت می‌دانند
و آن را با حکومت‌های طاغوتی واستبداد و رژیم‌های دیگر معارض
می‌بینند. این عقیده در تمام اعصار و ادوار شیعه را در موقع نفی و رد
هر نظام غیر شرعی قرار می‌دهد.

بعد از اعلام جهاد توسط مرجع بزرگ «سید محمد مجاهد» علیه
حکومت روسیه و پس از واقعه "گریب‌ایدف" که به رهبری فقیه بزرگ
تهران "آقا میرزا مسیح" صورت گرفت، روس‌ها در مقام تضعیف نفوذ
عقیده به مهدویت برآمدند و دستگاه جاسوسی آنها در ایران و عراق به
طور محترمانه مشغول کار شد و در ظاهر هم سلاطین قاجار مثل محمد
شاه و دست نشانده‌های درباری خود را به توهین به موقع علماء
و جلوگیری از گسترش نفوذ روحانیت و اداشتند که کنسول‌گری
روسیه در شهرهایی مثل اصفهان، محل تحصن و تمرکز مزدوران
روسیه و کسانی که علیه روحانیت و نظام تشیع فعالیت داشتند، بود
و در عصر ناصرالدین شاه به تحریک سفارت روس، جمعی از علماء
مشهور و مبارز مثل «مرحوم آقا نجفی اصفهانی» مکرر به تهران احضار
یا تبعید شدند.

در ضمن از سوی روسیه قلم‌های مزدوری نیز بسیج شدند تا آنچه را حکومت وقت روس می‌خواست با قلم‌های مسموم به مردم تزریق نمایند.

پس از واقعه تحریم تباکو و شکست تاریخی استعمار انگلیس با یک سطراً ابلاغیه مرجع شیعه آیت الله میرزا شیرازی، قدرت نفوذ عقیده به مهدویت و ولایت نواب عام حضرت مهدی ع عالم استعمار را سخت تکان داد و این بار دولت مژور و حیله گر انگلیس که در نقشه‌کشی‌های ابلیس در آن عصر شهرت یافته بود، وارد عمل شد، تا به هر نحو ممکن سد را بشکند و نفوذ علماء را از میان بردارد و روحانیت و دین را از دنیا و سیاست جدا سازد.

این بار حملات و ضرباتی که بر پیکر روحانیت وارد شد، اگر بر هر دژ دیگر و هر سازمانی وارد شده بود، آن را از میان می‌برد؛ ولی هوشیاری رهبران روحانی و آگاهی آنها و فداکاری‌های بی‌نظیری که از آنها ظاهر شد و قوت عقیده مردم به مبدأ مهدویت، باز هم نقشه‌های دشمنان را با اینکه به ظاهر، موقّعیت‌های بزرگ کسب کرده و تمام سازمان‌های دولتی و مطبوعات و رسانه‌های گروهی و وسائل تبلیغی را تصرف کرده بودند، نقش برآب کرد و این مسئله اعتراض به مبدأ مهدویت و بهانه نقش منفی آن و همچنین متهم کردن اکثریت به برداشت منفی از انتظار و حمله به مراسم جشن و چراغانی نیمه شعبان که رضاخان مبتکر آن بود و بازور می‌خواست آن را متروک سازد، همه

از نتایج این سیاست‌های استعماری است که حتی گاهی به عنوان دلسوزی و روشنفکر مآبانه طرح می‌شود و افراد ناآگاه از حقایق جریان‌ها نیز می‌پذیرند و آن گفته‌هارا بازگو می‌نمایند.

ما امیدواریم با هوشیاری و آگاهی روزافزونی که ملت مسلمان، به خصوص شیعیان ایران و سایر نقاط دارند، این‌گونه اشتباہ‌کاری‌ها نتواند به حریم نهادهای عقیدتی ما نزدیک شود، چنان‌که امیدواریم همگان مخصوصاً علماء و گویندگان و نویسندهای متعهد، حقایق مسایل مذهبی را چنان تشریح نمایند که جای هیچ‌گونه برداشت غلط و سوء تفسیر باقی نماند و این نهاد الهی عقیده به مهدویت، در مسیر اصلاح و انقلاب و ترقی و تعالیٰ و قطع وابستگی به بیگانگان مورد استفاده قرار بگیرد. ان شاء الله.

وآخر دعوانا ان الحمد لله رب العالمين

١٤٠٠ شعبان المعظم

لطف الله صافی گلپایگانی